

บทที่ 3

ตัวบ่งชี้ เกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ

หลักการ

มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีปรัชญา ปณิธาน และจุดเน้นกลุ่มผลิตภัณฑ์และพัฒนาสังคม (กลุ่ม ข) ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยจะกำหนดวิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ประจำปีให้ชัดเจนและสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน กฎหมาย และจุดเน้นที่สนับสนุนภารกิจของ มหาวิทยาลัยตามหลักการอุดมศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ ตลอดจนสอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกในกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ สภามหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมของสมาชิกทุกกลุ่มในมหาวิทยาลัย และมีการถ่ายทอด วิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ที่กำหนดแล้วให้รับทราบทั่วกันทั้งอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ตลอดจนผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ใช้บริการและสังคมโดยรวม

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา
2. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2537
3. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
5. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
7. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF: HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. หลักการอุดมศึกษา

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1.1 กระบวนการพัฒนาแผน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 กระบวนการพัฒนาแผน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองแผนงาน/ ศูนย์พัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีพันธกิจหลัก คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ในการดำเนินพันธกิจหลัก มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยดำเนินการสอดคล้องกับอัตลักษณ์และจุดเน้นกลุ่มผลิตภัณฑ์และพัฒนาสังคม (กลุ่ม ข) มีคุณภาพ มีความเป็นสากล และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนั้น มหาวิทยาลัยต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนมีการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ นอกเหนือจากการพิจารณาอัตลักษณ์หรือจุดเน้นดังกล่าวแล้ว จะต้องคำนึงถึงหลักการอุดมศึกษา กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ของชาติรวมถึง ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการเปลี่ยนแปลงของ กระแสโลก ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ และสามารถตอบสนองสังคมในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายของสภามหาวิทยาลัย โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในมหาวิทยาลัย และได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย โดยเป็นแผนที่เชื่อมโยงกับปรัชญาหรือปณิธานและพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2537 ตลอดจนสอดคล้องกับจุดเน้นกลุ่มผลิตภัณฑ์และพัฒนาสังคม (กลุ่ม ข) กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2551 - 2554)
2. มีการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ระดับมหาวิทยาลัยไปสู่ทุกหน่วยงานภายใน
3. มีกระบวนการแปลงแผนกลยุทธ์เป็นแผนปฏิบัติการประจำปีครบ 4 พันธกิจ คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

4. มีตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี และค่าเป้าหมายของแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี
5. มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีครบ 4 พันธกิจ
6. มีการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และรายงานผลต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณา
7. มีการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และรายงานผลต่อผู้บริหารและสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณา
8. มีการนำผลการพิจารณา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัยไปปรับปรุงแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 หรือ 7 ข้อ	มีการดำเนินการ 8 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	การจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายของสภามหาวิทยาลัย โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในมหาวิทยาลัย และได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2537 โดยเป็นแผนที่เชื่อมโยงกับปรัชญาหรือปณิธานและพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ตลอดจนสอดคล้องกับจุดเน้นด้านการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม (กลุ่ม ข) กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551 -	<p>1.1 มีการกำหนดปรัชญาหรือปณิธานของมหาวิทยาลัย หากมหาวิทยาลัยได้กำหนดปรัชญาหรือปณิธานอยู่แล้วตั้งแต่เริ่มต้น มหาวิทยาลัยควรทบทวนว่าปรัชญาหรือปณิธานยังมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันของมหาวิทยาลัยหรือไม่ หากเหมาะสมต้องดำเนินการให้แน่ใจว่าสมาชิกในมหาวิทยาลัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน</p> <p>1.2 หากต้องมีการปรับแก้ปรัชญาหรือปณิธานของมหาวิทยาลัยตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปควรเป็นการกำหนดปรัชญาหรือปณิธานร่วมกันทั้งผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามปรัชญาหรือปณิธานที่ได้กำหนดร่วมกัน และได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย</p> <p>1.3 มีการพัฒนาแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับปรัชญาหรือปณิธานและนโยบายของสภามหาวิทยาลัย พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2537 จุดเน้นกลุ่มผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม (กลุ่ม ข) และแผนอุดมศึกษาระยะยาว รวมทั้งหลักการและมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยทำตารางวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าปรัชญาหรือปณิธานและนโยบายของสภามหาวิทยาลัยและกลยุทธ์สอดคล้องกันในประเด็นใด อย่างไรหากมี</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
	2565) และแผนพัฒนา การศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2551 – 2554)	ประเด็นที่ไม่สอดคล้องควรพิจารณาปรับแก้ให้สอดคล้อง 1.4 มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ (strategy) เพื่อนำมหาวิทยาลัยไปสู่ความสำเร็จที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (vision) พันธกิจ (mission) เป้าประสงค์ (goal) และวัตถุประสงค์ (objective) คณะกรรมการควรวิเคราะห์จุดแข็ง (strength) จุดอ่อน (weakness) โอกาส (opportunity) และภัยคุกคาม (threat) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกภารกิจของมหาวิทยาลัย อันได้แก่ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม วิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดควรผ่านการประชาพิจารณ์ร่วมกันจากทั้งผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เกิดการยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามความมุ่งหวังของมหาวิทยาลัย และได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย
2	การถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ ระดับมหาวิทยาลัยไปสู่ ทุกหน่วยงานภายใน	2.1 มีการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้บริหารหน่วยงานย่อยภายในถึงวิสัยทัศน์ กลยุทธ์และเป้าหมายของกลยุทธ์ และมีการกำหนดหน่วยงานภายในรับผิดชอบดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างเป็นทางการ 2.2 มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของแต่ละหน่วยงานภายในและมีการมอบหมายอย่างเป็นทางการ
3	กระบวนการแปลงแผน กลยุทธ์เป็นแผนปฏิบัติการ ประจำปีครบ 4 พันธกิจ คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทาง วิชาการ และการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม	3.1 มีการจัดทำแผนที่กลยุทธ์ (Strategic map) เพื่อช่วยในการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติการตามกระบวนการของ Balance scorecard 3.2 มีการจัดทำรายงานผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนกลยุทธ์กับแผนปฏิบัติการประจำปีทั้ง 4 พันธกิจ คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
4	ตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการประจำปี และค่าเป้าหมายของแต่ละ ตัวบ่งชี้ เพื่อวัดความสำเร็จ ของการดำเนินงานตามแผน กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ประจำปี	4.1 มีการจัดทำตัวบ่งชี้ (KPI) พร้อมทั้งเป้าหมาย (target) ของแต่ละตัวบ่งชี้ที่จะใช้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้ ควรจัดทำพร้อมกับการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี 4.2 มีกระบวนการส่งเสริมให้ผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามตัวบ่งชี้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการยอมรับ
5	การดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีครบ	มหาวิทยาลัยควรจัดทำปฏิทินการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานทั้ง 4 พันธกิจเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นว่าได้มีการ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
	4 พันธกิจ	ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม
6	การติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนปฏิบัติการประจำปี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และรายงานผลต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณา	มีการพัฒนาระบบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่และควรมีการรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เทียบกับค่าเป้าหมายเสนอต่อผู้บริหาร ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เช่น 3 เดือน หรือ 6 เดือน หากไม่เป็นไปตามแผนควรมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและนำเสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุง
7	การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และรายงานผลต่อผู้บริหารและสภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณา	มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์โดยการเปรียบเทียบผลของตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์กับค่าเป้าหมาย และนำผลการประเมินที่ได้บรรจุเข้าวาระเพื่อพิจารณาในที่ประชุมผู้บริหารมหาวิทยาลัย และที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
8	การนำผลการพิจารณาข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัยไปปรับปรุงแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี	8.1 มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะที่ได้รับมา และมีการจัดทำแผนการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 8.2 มีการนำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีที่ได้รับการปรับปรุงเสนอสภามหาวิทยาลัย

องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต

หลักการ

พันธกิจที่สำคัญที่สุดของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด การเรียนการสอน ในยุคปัจจุบันใช้หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นพันธกิจดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วย การมีอาจารย์ที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรมีกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่อาศัยหลักการร่วมมือร่วมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพขององค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตบัณฑิต ได้แก่ (ก) หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ (ข) คณาจารย์และระบบการพัฒนาอาจารย์ (ค) สื่อการศึกษาและเทคนิคการสอน (ง) ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น (จ) อุปกรณ์การศึกษา (ฉ) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และบริการการศึกษา (ช) การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนิสิต (ซ) องค์ประกอบอื่นตามที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามเห็นสมควร ตามที่กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 กำหนด

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
4. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
5. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง มาตรฐานของจรรยาบรรณที่พึงมีในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551
7. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF: HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 กระทรวงศึกษาธิการ

9. แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
10. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา
11. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม (พ.ศ.2554-2558)
ระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ คือ

- 2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร
- 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก
- 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
- 2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน
- 2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
- 2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน
- 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต
- 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนิสิต

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ระบบและกลไกการพัฒนาและบริหารหลักสูตร

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองทะเบียนและประมวลผล

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ ภาควิชา-สาขาวิชา/ หลักสูตร

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญา วัฒนธรรม วิสัยทัศน์ พันธกิจและความพร้อมของมหาวิทยาลัย ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการ ทางด้านวิชาการและวิชาชีพของสังคม มีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอตามหลักเกณฑ์และ ตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพหลักสูตร มีการวางระบบและกลไกบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนด โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีระบบและกลไกการปิดหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการ อุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
3. ทุกหลักสูตรมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง ต้องมีการประเมินผลตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามประกาศ มาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา เพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน กรณีที่ หลักสูตรใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้กลางที่ กำหนด) สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาชีพต้องได้รับการรับรองหลักสูตรจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่ เกี่ยวข้องด้วย

(หมายเหตุ : สำหรับหลักสูตรเก่าหรือหลักสูตรปรับปรุงที่ยังไม่ได้ดำเนินการตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติก่อนปีการศึกษา 2555 ให้ยึดตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548)

4. มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการประเมินหลักสูตรทุกหลักสูตรอย่างน้อย

ตามกรอบเวลาที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมิน 5 ข้อแรกและอย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแต่ละปีทุกหลักสูตร

5. มีคณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วนทั้งข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้นตลอดเวลาที่จัดการศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรทุกหลักสูตรตามผลการประเมินในข้อ 4 กรณีหลักสูตรที่ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จะต้องควบคุมกำกับให้การดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในข้อ 3 ผ่านเกณฑ์การประเมินครบ ทุกตัวบ่งชี้และทุกหลักสูตร

หมายเหตุ

คณะกรรมการรับผิดชอบ หมายถึง คณะกรรมการที่รับผิดชอบในการเสนอหลักสูตรใหม่หรือเสนอปรับปรุงหลักสูตร หรือเสนอปิดหลักสูตร และคณะกรรมการที่รับผิดชอบบริหารหลักสูตรให้เป็นไปตามรายละเอียดหลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ ซึ่งอาจเป็นชุดเดียวกันทั้งหมดหรือต่างชุดก็ได้

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	ระบบและกลไกการเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด	<p>1.1 มีการกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรและกำหนดหน่วยงานหรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบพิจารณาหลักสูตรใหม่และหลักสูตรปรับปรุง คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรควรประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในสาขาวิชานั้น ๆ</p> <p>1.2 การเปิดหลักสูตรใหม่ควรมีการศึกษาความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชานั้น ๆ ในตลาดงานว่ามีมากน้อยเพียงใด การผลิตบัณฑิตสาขาวิชานั้น ๆ สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติหรือไม่ คณะวิชา/มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชานั้น ๆ หรือไม่ นอกจากนี้ศึกษาความต้องการหรือความจำเป็นแล้ว ควรมีการวิเคราะห์ทรัพยากรของการดำเนินการของหลักสูตรใหม่และคำนวณจุดคุ้มทุน</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>ประกอบการขออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย</p> <p>1.3 การปรับปรุงหลักสูตรควรศึกษาความก้าวหน้าทางวิชาการของสาขาวิชานั้น ๆ ความคิดเห็นจากบัณฑิตและผู้ประกอบการที่รับบัณฑิตเข้าทำงานเพื่อให้ทราบจุดที่ควรปรับปรุงหลักสูตร</p> <p>1.4 มีการเสนอหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรที่ปรับปรุงผ่านการพิจารณาตามระบบที่มหาวิทยาลัยกำหนด เช่น คณะกรรมการบริหารคณะวิชา สภาวิชาการ เป็นต้น และนำเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ</p> <p>1.5 มีการเสนอหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุงตามแบบฟอร์มที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และนำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายใน 30 วันนับจากวันที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ</p>
2	ระบบและกลไกการปิดหลักสูตรตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามระบบที่กำหนด	<p>2.1 มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินงานและการอนุมัติการปิดหลักสูตร โดยพิจารณาหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการบัณฑิตในตลาดงาน หลักสูตรที่มีผู้สมัครเรียนน้อย หรือหลักสูตรที่องค์ความรู้ล้าสมัยไม่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เป็นต้น</p> <p>2.2 เมื่อหลักสูตรใดเข้าเกณฑ์ของการปิดหลักสูตร ให้เสนอเรื่องผ่านการอนุมัติของคณะกรรมการต่างๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เช่น คณะกรรมการบริหารคณะวิชา สภาวิชาการ เป็นต้น และเสนอสภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาอนุมัติ รวมทั้งแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายใน 30 วัน นับจากวันที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ</p>
3	ทุกหลักสูตรมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	<p>3.1 หลักสูตรทุกหลักสูตรที่เปิดสอนต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และยังคงดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์ฯ ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอน</p> <p>3.2 มีการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมีการประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่สะท้อนการดำเนินการตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา (กรณีหลักสูตรใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาควรประเมินตามตัวบ่งชี้กลาง) ทั้งในประเด็นการบริหารหลักสูตร การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน การบริหารคณาจารย์ การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนิสิต ความต้องการของตลาดแรงงาน หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต มีการควบคุม ติดตาม และประเมินคุณภาพตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด และรายงานผลการดำเนินการต่อผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>3.3 สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาชีพ ผู้บริหารหลักสูตรควรทำการศึกษาอย่างละเอียดและรอบคอบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และรายละเอียดของการรับรองหลักสูตร ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรควรมีผู้ทรงคุณวุฒิจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพอย่างน้อย 1 คนในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และดำเนินการให้หลักสูตรได้รับการรับรองจากสภาหรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องก่อนการรับนิสิตและจัดการเรียนการสอน และดำเนินการขอรับรองตามกำหนดเวลาอย่างต่อเนื่อง</p>
4	<p>คณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วน และมีการประเมินหลักสูตร</p>	<p>4.1 สร้างกลไกกำกับดูแลให้ทุกหลักสูตรดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรมาตรฐานวิชาชีพ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติตลอดเวลาที่จัดการศึกษา โดยจัดในรูปของคณะกรรมการ ทั้งนี้ อาจเป็นชุดเดียวกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของภาควิชา-สาขาวิชา หรือคณะวิชาที่มีอยู่ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโดยเฉพาะ</p> <p>4.2 จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานทุกหลักสูตรตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อยทุกปีการศึกษา เพื่อวัดคุณภาพของการดำเนินการหลักสูตรว่าเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเพียงใด</p> <p>4.3 มีการกำหนดระบบการรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดของแต่ละหลักสูตร โดยอาจจัดทำเป็นแบบฟอร์มให้ผู้รับผิดชอบกรอกข้อมูลตัวบ่งชี้วิเคราะห์ผลการประเมิน และแนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนาเสนอต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง</p>
5	<p>คณะกรรมการรับผิดชอบควบคุมกำกับให้มีการดำเนินการได้ครบถ้วน และมีการพัฒนาหลักสูตร</p>	<p>คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรทุกหลักสูตร ดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรตามผลการประเมิน ทำให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ผ่านเกณฑ์การประเมินครบทุกตัวบ่งชี้และทุกหลักสูตร</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองการเจ้าหน้าที่

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ ภาควิชา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความรู้ลึกทางวิชาการ เพื่อปฏิบัติพันธกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิต ศึกษาวิจัยเพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหาสารคามจึงควรมีอาจารย์ที่มีระดับคุณวุฒิทางการศึกษาในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพันธกิจหรือจุดเน้นกลุ่มผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม (กลุ่ม ข)

เกณฑ์มาตรฐาน : สามารถเลือกใช้เกณฑ์การประเมินจาก 2 แนวทางต่อไปนี้

แนวทางที่ 1) แปลงค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5 โดยค่าร้อยละของ**อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก**ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 30 ขึ้นไป (ถ้าคำนวณแล้วมากกว่าร้อยละ 30 ให้ถือว่าได้คะแนน 5 คะแนน)

หรือ

แนวทางที่ 2) แปลงค่าการเพิ่มขึ้นของค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5 โดยค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของ**อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา**ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 6 ขึ้นไป (ถ้าคำนวณแล้วมากกว่าร้อยละ 6 ให้ถือว่าได้คะแนน 5 คะแนน)

หมายเหตุ เลือกเกณฑ์ที่คำนวณแล้วได้ค่าคะแนนสูงสุด แต่ควรแสดงการคำนวณของเกณฑ์ทั้งสองแบบในรายงานการประเมินตนเอง (SAR)

สูตรการคำนวณ :

➔ กรณีเลือกแนวทางการคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1)

ขั้นที่ 1 คำนวณค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ดังนี้

$$\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก} = \frac{\text{จำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมด}} \times 100$$

ขั้นที่ 2 แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในขั้นที่ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5 ดังนี้

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก}}{30} \times 5$$

➔ กรณีเลือกแนวทางการคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 2)

ขั้นที่ 1 คำนวณค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ดังนี้

$$\text{ร้อยละการเพิ่มขึ้น} = \frac{\text{จำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกปีประเมิน}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมดปีประเมิน}} \times 100 - \frac{\text{จำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกปีก่อน}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมดปีก่อน}} \times 100$$

ขั้นที่ 2 แปลงค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5 ดังนี้

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละการเพิ่มขึ้น (จากตัวเลขขั้นที่ 1)}}{6} \times 5$$

หมายเหตุ

1. คุณสมบัติปริญญาเอก พิจารณาจากระดับคุณสมบัติที่ได้รับหรือเทียบเท่าตามหลักเกณฑ์การพิจารณาคณะวุฒิจากกระทรวงศึกษาธิการ กรณีที่มีการปรับวุฒิการศึกษาให้มีหลักฐานการสำเร็จการศึกษาภายในรอบปีการศึกษานั้น ทั้งนี้ อาจใช้คุณสมบัติอื่นแทนคุณสมบัติปริญญาเอกได้สำหรับกรณีที่บางสาขาวิชาชีพ มีคุณสมบัติอื่นที่เหมาะสมกว่า ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2. การนับจำนวนอาจารย์ประจำนับตามปีการศึกษาและนับทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ

3. คณะสามารถเลือกประเมินตามเกณฑ์การประเมินแนวทางใดแนวทางหนึ่งก็ได้ไม่จำเป็นต้องเลือกเหมือนกับมหาวิทยาลัย

ตัวอย่างผลการดำเนินงาน คณะ A

เรื่อง	จำนวน (คน)	
	ปีการศึกษา 2552	ปีการศึกษา 2553
1. จำนวนอาจารย์ประจำปฏิบัติงานจริง	53	58
2. จำนวนอาจารย์ที่ลาศึกษาต่อ	6	2
3. จำนวนอาจารย์ทั้งหมด (1+2)	59	60
4. จำนวนอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอก	13	17
5. ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอก	22.03	28.33

➔ กรณีเลือกแนวทางคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1)

คณะ A มีจำนวนอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 28.33 ซึ่งได้ค่าคะแนน 4.27 ตามสูตรดังนี้

$$\frac{28.33}{30} \times 5 = 4.27 \text{ คะแนน}$$

➔ กรณีเลือกแนวทางคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 2)

คณะ A มีจำนวนอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกที่เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.30 (28.33-22.03) ซึ่งได้ค่าคะแนน 5 ตามสูตรดังนี้

$$\frac{6.30}{6} \times 5 = 5.27 \text{ (เกิน 5 คะแนน) } \checkmark$$

ดังนั้นคณะ A จึงเลือกแนวทางคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 2)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองการเจ้าหน้าที่

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ ภาควิชา-สาขาวิชา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยถือเป็นขุมปัญญาของประเทศ และมีความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทำการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศการดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นสิ่งสะท้อนการปฏิบัติงานดังกล่าวของอาจารย์ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

เกณฑ์มาตรฐาน : สามารถเลือกใช้เกณฑ์การประเมินจาก 2 แนวทางต่อไปนี้

แนวทางที่ 1) ค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์รวมกัน ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 60 ขึ้นไป (ถ้าคำนวณแล้วมากกว่าร้อยละ 60 ให้ถือว่าได้คะแนน 5 คะแนน)

หรือ

แนวทางที่ 2) ค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์รวมกัน เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ที่กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 12 ขึ้นไป (ถ้าคำนวณแล้วมากกว่าร้อยละ 12 ให้ถือว่าได้คะแนน 5 คะแนน)

หมายเหตุ เลือกเกณฑ์ที่คำนวณแล้วได้ค่าคะแนนสูงสุด แต่ควรแสดงการคำนวณของเกณฑ์ทั้งสองแบบในรายงานการประเมินตนเอง (SAR)

สูตรการคำนวณ :

➔ กรณีเลือกแนวทางการคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1)

ขั้นที่ 1 คำนวณค่าร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

$$\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ} = \frac{\text{จำนวนอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมด}} \times 100$$

ขั้นที่ 2 แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในขั้นที่ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5 ดังนี้

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ}}{60} \times 5$$

➔ กรณีเลือกแนวทางการคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 2)

ขั้นที่ 1 คำนวณค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเปรียบเทียบกับปีที่ผ่าน ดังนี้

$$\text{ร้อยละการเพิ่มขึ้น} = \frac{\text{อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการปีที่ประเมิน}}{\text{อาจารย์ประจำทั้งหมดปีที่ประเมิน}} \times 100 - \frac{\text{อาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการปีก่อน}}{\text{อาจารย์ประจำทั้งหมดปีก่อน}} \times 100$$

ขั้นที่ 2 แปลงค่าการเพิ่มขึ้นของร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5 ดังนี้

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละการเพิ่มขึ้น (จากตัวเลขขั้นที่ 1)}}{12} \times 5$$

หมายเหตุ

1. การนับจำนวนอาจารย์ประจำ นับตามปีการศึกษาและนับทั้งที่ปฏิบัติงานจริงและลาศึกษาต่อ
2. คณะสามารถเลือกประเมินตามเกณฑ์การประเมินแนวทางใดแนวทางหนึ่งก็ได้ไม่จำเป็นต้องเลือกเหมือนกับมหาวิทยาลัย

ตัวอย่างผลการดำเนินงาน คณะ A

เรื่อง	จำนวน (คน)	
	ปีการศึกษา 2552	ปีการศึกษา 2553
1. จำนวนอาจารย์ประจำปฏิบัติงานจริง	53	58
2. จำนวนอาจารย์ที่ลาศึกษาต่อ	6	2
3. จำนวนอาจารย์ทั้งหมด (1+2)	59	60
4. จำนวนอาจารย์ประจำที่เป็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์	20	22
5. จำนวนอาจารย์ประจำที่เป็น รองศาสตราจารย์	9	10
6. จำนวนอาจารย์ประจำที่เป็น ศาสตราจารย์	2	2
7. รวมจำนวนอาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (4+5+6)	31	34
8. ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	52.54	56.67

➔ กรณีเลือกแนวทางคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1)

คณะ A มีจำนวนอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการคิดเป็นร้อยละ 56.67 ซึ่งได้ค่าคะแนน 4.72 ตามสูตรดังนี้

$$\frac{56.67}{60} \times 5 = 4.72 \text{ คะแนน} \quad \checkmark$$

➔ กรณีเลือกแนวทางคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 2)

คณะ A มีจำนวนอาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.13 (56.67-52.54) ซึ่งได้ค่าคะแนน 1.72 ตามสูตรดังนี้

$$\frac{4.13}{12} \times 5 = 1.72$$

ดังนั้นคณะ A จึงเลือกแนวทางคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองการเจ้าหน้าที่

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำเป็นต้องมีการบริหารและพัฒนาบุคลากรทุกประเภทอย่างเหมาะสมทั้งในด้านเทคนิคการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ และการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย รวมทั้งมีการปรับกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ผลการเรียนรู้และข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เรียน นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีบุคลากรสายสนับสนุนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายของมหาวิทยาลัย

เกณฑ์มาตรฐาน

➔ สำหรับระดับมหาวิทยาลัยและคณะวิชา :

1. มีแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์ทั้งด้านวิชาการ เทคนิคการสอนและการวัดผล และมีแผนการบริหารและพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์
2. มีการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
3. มีสวัสดิการเสริมสร้างสุขภาพที่ดี และสร้างขวัญและกำลังใจให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีระบบการติดตามให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการพัฒนามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลการเรียนรู้ของนิสิต ตลอดจนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
5. มีการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน และดูแลควบคุมให้คณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนถือปฏิบัติ
6. มีการประเมินผลความสำเร็จของแผนการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน
7. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน

➔ สำหรับระดับหน่วยสนับสนุนการเรียนการสอน

1. มีแผนการบริหารและการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์
2. มีการบริหารและการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
3. มีสวัสดิการเสริมสร้างสุขภาพที่ดี และสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรสายสนับสนุนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีระบบการติดตามให้บุคลากรสายสนับสนุนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการพัฒนามาใช้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
5. มีการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณบุคลากรสายสนับสนุน และดูแลควบคุมให้ถือปฏิบัติ
6. มีการประเมินผลความสำเร็จของแผนการบริหารและการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุน
7. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุน

หมายเหตุ หลักฐานสำหรับการประเมินในเกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 3 เช่น ผลการประเมิน หรือผลการสำรวจความพึงพอใจของคณาจารย์และบุคลากร ด้านสวัสดิการ การเสริมสร้างสุขภาพที่ดี และการสร้างขวัญและกำลังใจ หรือหลักฐานเชิงประจักษ์อื่นๆ ที่เชื่อมโยงให้เห็นการทำงานได้ดีขึ้น

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 หรือ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	แผนการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทุกประเภทที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์	ข้อมูลที่ควรพิจารณาประกอบการวางแผนการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลควรครอบคลุมข้อมูลที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) ข้อมูลอัตรากำลังของอาจารย์และบุคลากรในปัจจุบัน รวมทั้งที่ต้องการในอนาคตอย่างน้อย 5 ปีข้างหน้า เพื่อใช้ในการวางแผนความต้องการด้านบุคลากรของหน่วยงาน กำหนดอัตรากำลังที่ต้องการเพื่อการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ และการพัฒนางานประจำ กำหนดแผนการจ้างงานและวิธีการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติที่ดีให้เข้ามาสู่กระบวนการคัดสรร อาจมีการสรรหาทั้งจากภายนอกและภายในหน่วยงาน 2) ข้อมูลจากการสำรวจความต้องการในการอบรม (training needs)

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>ของบุคลากร ทั้งสายอาจารย์และสายสนับสนุน เพื่อให้ได้รับการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่หน่วยงานกำหนด และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนางานของตนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานสามารถประเมินความต้องการนี้ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ (competencies) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปฐมนิเทศ และฝึกอบรมให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในวิธีการทำงาน เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิด กฎเกณฑ์ มีทัศนคติและทักษะที่ดี เพื่อเพิ่มผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการสอนงาน การหมุนเวียนให้ไปทำงานในด้านอื่น ๆ การเข้าศึกษาในโครงการที่มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานจัดขึ้น</p> <p>3) ข้อมูลย้อนกลับของผลการปฏิบัติงานและผลการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าของสายงาน ในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อใช้ในการมอบหมายงานหรือมีข้อตกลงในการทำงาน และใช้เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ชมเชย ให้รางวัล ตลอดจนปรับปรุงค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสมและเป็นธรรม รวมทั้งการสรรหาคนเก่ง คนดีเข้ามาปฏิบัติงานในหน่วยงาน</p> <p>4) ข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนด้านทรัพยากรมนุษย์ว่ามีประเด็นใดบ้างที่ควรมีการวางแผน เพื่อการปรับปรุงแก้ไข</p>
2	<p>การบริหารและการพัฒนาบุคลากรทุกประเภทให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด</p>	<p>2.1 มีการสรรหา คัดเลือกบุคลากรอย่างเป็นระบบ โปร่งใสและกำหนดแนวปฏิบัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้อาจารย์ หรือบุคลากรได้ทราบภายใต้เวลาที่กำหนด และเป็นไปตามกรอบอัตรากำลังที่มหาวิทยาลัยวางแผนไว้</p> <p>2.2 มีการวิเคราะห์งาน (job analysis) โดยกำหนดให้มีคำอธิบายลักษณะงาน (job description) การระบุคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง (job specification) รวมทั้งความสามารถ (competencies) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ในการปฐมนิเทศ และการฝึกอบรมวิธีการทำงานและทักษะที่จำเป็นให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจในงาน</p> <p>2.3 มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน (job evaluation) ที่มีรูปแบบชัดเจน มีการกำหนดเส้นทางเดินของตำแหน่งงาน (career path) ของบุคลากรทุกกลุ่ม วิเคราะห์ปริมาณการเข้า-ออกของบุคลากรแต่ละกลุ่ม และพิจารณาหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขและติดตามผล</p> <p>2.4 มีการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นไปตามแผนและเส้นทางเดินของตำแหน่งงานที่กำหนด รวมทั้งติดตามตรวจสอบเป็นรายบุคคล เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง</p>
3	<p>สวัสดิการเสริมสร้างสุขภาพที่ดี และสร้างขวัญและ</p>	<p>3.1 สร้างบรรยากาศของสถานที่ทำงานให้น่าอยู่ ตั้งแต่สภาพแวดล้อม บรรยากาศการทำงาน การจัดสวัสดิการ การเอาใจใส่ดูแลบุคลากรทุกคน</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
	<p>กำลังใจให้บุคลากร ทุกประเภทสามารถทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>อย่างเสมอภาคทัดเทียมกัน การสร้างบรรยากาศของความสุขในการทำงาน</p> <p>3.2 มีระบบส่งเสริมสนับสนุนการเสนอขอรับรางวัลของบุคลากรทุกประเภท เช่น มีการติดตามข้อมูลแหล่งให้รางวัลต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทราบโดยเร็ว มีการกระตุ้นและช่วยเหลือผู้ที่มีศักยภาพเพื่อขอรับรางวัลในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยจัดทำเอกสารการขอรับรางวัล ประสานงานในกระบวนการขอรับรางวัล หรืองานธุรการอื่น ๆ</p> <p>3.3 มีการยกย่องให้เกียรติผู้ได้รับรางวัลโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ผลงานที่ได้รับรางวัลทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน จัดบรรยากาศพิเศษ เพื่อเป็นเกียรติ พิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ</p> <p>3.4 มีระบบพี่เลี้ยง โดยจัดให้ผู้ที่ประสบการณเคยได้รับรางวัลให้คำแนะนำช่วยเหลือและสนับสนุนบุคลากรรุ่นใหม่ในการขอรับรางวัลต่างๆ</p> <p>3.5 มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมมือในการทำงานมีช่องทางการสื่อสารหลายช่องทางระหว่างผู้บังคับบัญชา และผู้ได้บังคับบัญชา รวมทั้งระหว่างผู้ได้บังคับบัญชาด้วยกัน เพื่อทำให้เกิดความรู้สึที่ดีและพัฒนาางาร่วมกัน</p> <p>3.6 มีนโยบายดูแลสุขภาพของบุคลากร ทั้งในเชิงป้องกันและส่งเสริม มีสวัสดิการตรวจเช็คสุขภาพ ส่งเสริมการออกกำลังกายในรูปแบบต่างๆ เช่น สนับสนุนด้านสถานที่ออกกำลังกายสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญในการแนะนำด้านการดูแลสุขภาพ</p>
4	<p>ระบบการติดตามให้บุคลากร ทุกประเภทนำความรู้และ ทักษะที่ได้จากการพัฒนามา ใช้ในการจัดการเรียนการ สอนและการวัดผลการ เรียนรู้ของนิสิต ตลอดจน การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>ทุกหลักสูตรการฝึกอบรม หรือทุกโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่ม ความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน ควรกำหนดแนวทาง หรือวิธีการติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการอบรม หรือการพัฒนาเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า บุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้จากการพัฒนามาใช้ในการ ปฏิบัติงานหรือปรับปรุงตนเอง โดยอาจใช้กลไกการติดตามผลการนำความรู้ และทักษะไปใช้ภายหลังการอบรมหรือพัฒนา 6-9 เดือน หรือใช้กลไกการ จัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการ อบรม หรือการพัฒนา เป็นต้น</p>
5	<p>การให้ความรู้ด้าน จรรยาบรรณบุคลากรทุก ประเภท และดูแลควบคุมให้ คณาจารย์และบุคลากรสาย สนับสนุนถือปฏิบัติ</p>	<p>5.1 หน่วยงานจัดให้มีการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณ และกิจกรรมส่งเสริม การปลูกฝังจรรยาบรรณแก่บุคลากรทุกประเภทอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>5.2 ผู้รับผิดชอบในการให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณ ควรมีการติดตามผล การปรับปรุงและพัฒนาตนเองของบุคลากรทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง</p>
6	<p>การประเมินผลความสำเร็จ ของแผนการบริหารและ</p>	<p>หน่วยงานจัดให้มีการประเมินผลความสำเร็จของการปฏิบัติงานตาม กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ของแผนการบริหารและ</p>

ชื่อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
	การพัฒนาบุคลากร ทุกประเภท	การพัฒนาบุคลากรทุกประเภทตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) หรือ เป้าหมายของแผนการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทุกประเภท โดยที่ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานและค่าเป้าหมายนั้นควรมีความเชื่อมโยงกับกลยุทธ์ของหน่วยงาน และนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทุกประเภทในรอบปีถัดไป
7	การนำผลการประเมินไป ปรับปรุงแผนหรือปรับปรุง การบริหารและการพัฒนา บุคลากรทุกประเภท	<p>7.1 นำผลการประเมินความสำเร็จของแผนการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทุกประเภทไปปรับปรุงแผนการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทุกประเภท</p> <p>7.2 ดำเนินการตามแผนปรับปรุงการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทุกประเภทตามระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>7.3 มีการสำรวจความต้องการ และความพึงพอใจของบุคลากรทุกประเภท ที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรทุกประเภทในระยะต่อไป</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

ผู้รับผิดชอบหลัก : สำนักคอมพิวเตอร์/ สำนักวิทยบริการ/ กองอาคารสถานที่/
สำนักศึกษาทั่วไป/ กองทะเบียนและประมวลผล/ กองกิจการนิสิต/
คณะแพทยศาสตร์

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา

หมายเหตุ ตัวบ่งชี้ในระดับคณะวิชาไม่ต้องรายงานผลการประเมินตนเอง ให้ใช้ผลการดำเนินงานและคะแนนจากระดับมหาวิทยาลัย

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : นอกเหนือจากการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยควรจัดบริการด้านกายภาพอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในเรื่องการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน เช่น สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ การบริการด้านงานทะเบียน การบริการนิตินานาชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมและการบริการด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนิสิต เช่น สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย หอพักนิสิต ห้องเรียน สถานที่ออกกำลังกาย บริการอนามัย การจัดจำหน่ายอาหาร เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการจัดการหรือจัดบริการเพื่อให้นิสิตมีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ในอัตราไม่สูงกว่า 8 FTES ต่อเครื่อง
2. มีบริการห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และมีการฝึกอบรมการใช้งานแก่นิสิตทุกปีการศึกษา
3. มีบริการด้านกายภาพที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานิสิตอย่างน้อยในด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การศึกษา และจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต
4. มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ อย่างน้อยในด้านงานทะเบียนนิสิตผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การบริการอนามัยและการรักษาพยาบาล การจัดการหรือจัดบริการด้านอาหารและสนามกีฬา

5. มีระบบสาธารณูปโภคและรักษาความปลอดภัยของอาคารตลอดจนบริเวณโดยรอบ อย่างน้อยในเรื่องประปา ไฟฟ้า ระบบกำจัดของเสีย การจัดการขยะ รวมทั้งมีระบบและอุปกรณ์ ป้องกันอัคคีภัยในบริเวณอาคารต่าง ๆ โดยเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
6. มีผลการประเมินคุณภาพของบริการในข้อ 2 – 5 ทุกข้อไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
7. มีการนำผลการประเมินคุณภาพในข้อ 6 มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดบริการด้าน ภายภาพที่สนองความต้องการของผู้รับบริการ

หมายเหตุ

1. ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ 1 ให้นำรวม notebook และ mobile device ต่างๆ ของนิสิตที่มีการลงทะเบียนการใช้ wifi กับมหาวิทยาลัยด้วย
2. การคิดจำนวน FTES ให้นำจำนวน FTES ของแต่ละระดับการศึกษารวมเข้าด้วยกัน โดยไม่ต้องเทียบเป็น FTES ของระดับปริญญาตรี

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 ระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองทะเบียนและประมวลผล/ สำนักศึกษาทั่วไป

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ ภาควิชา-สาขาวิชา/ หลักสูตร

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยืดหยุ่น โดยมีส่วนร่วมจากบุคคล มหาวิทยาลัย หรือชุมชนภายนอก มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวของนิสิต ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากต่อความสนใจใฝ่รู้และต่อศักยภาพในการแสวงหาความรู้ของนิสิต เช่น การเปิดโอกาสให้นิสิตได้ค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปโครงการวิจัยส่วนบุคคล การจัดให้มีชั่วโมงเรียนในภาคปฏิบัติ ในห้องปฏิบัติการ รวมทั้งมีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามอย่างพอเพียง มีการจัดสัมมนา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำโครงการ มีการเรียนการสอนทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Internet) และมีห้องสมุดและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอสำหรับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกหลักสูตร
2. ทุกรายวิชาของทุกหลักสูตร มีรายละเอียดของรายวิชาและของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา ตามที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
3. ทุกหลักสูตรมีรายวิชาที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียนหรือจากการทำวิจัย
4. มีการให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาการหรือวิชาชีพจากหน่วยงานหรือชุมชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนทุกหลักสูตร
5. มีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาจากการวิจัย หรือจากกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

6. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทุกรายวิชา ทุกภาคการศึกษา โดยผลการประเมินความพึงพอใจแต่ละรายวิชา ต้องไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5

7. มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผล การเรียนรู้ ทุกรายวิชา ตามผลการประเมินรายวิชา

หมายเหตุ

1. มหาวิทยาลัยหรือคณะจะต้องประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการเรียน การสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ทุกรายวิชา ทุกภาคการศึกษา ยกเว้น รายวิชาที่ไม่มีการเรียน การสอนในชั้นเรียนหรือในห้องปฏิบัติการ เช่น การฝึกงาน สหกิจศึกษา การค้นคว้าอิสระ วิชาโครงการ สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

2. งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามเกณฑ์ข้อ 5 หมายถึง งานวิจัยของผู้สอนของ มหาวิทยาลัยที่ได้พัฒนาขึ้น และนำไปใช้ในการพัฒนาวิธีการสอน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกหลักสูตร	<p>1.1 มีการพัฒนาระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น และหลากหลาย สามารถตอบสนองความต้องการและความถนัดของผู้เรียน ยอมรับความสามารถที่แตกต่างและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบวิธีการเรียนการสอนที่เน้นการคิด วิเคราะห์ การมีทักษะในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ รวมทั้งการสร้างหรือ พัฒนาความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเอง โดยผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด การคิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติจริงชี้แนะแหล่งข้อมูลความรู้ จัดการเรียน การสอนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลใน การเรียนรู้ทุกรายวิชา</p> <p>1.2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรายวิชา อาทิ จัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงการหรือ วิจัย เรียนรู้นอกสถานที่ รวมทั้งฝึกงานและฝึกประสบการณ์</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>1.3 มีการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละรายวิชา และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ</p>
2	<p>ดำเนินการให้ทุกรายวิชาของทุกหลักสูตร มีรายละเอียดของรายวิชาและของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา ตามที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ</p>	<p>2.1 อาจารย์จัดทำรายละเอียดของรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา แต่ละรายวิชาระบุรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้เป็นอย่างดี</p> <ul style="list-style-type: none"> - จุดมุ่งหมายของรายวิชา เป็นการระบุผลการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนได้เรียนรายวิชาเสร็จสิ้นแล้ว โดยเน้นพฤติกรรมที่เป็นผลจากการเรียนรู้ ซึ่งอิงมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ - ลักษณะและการดำเนินการ เป็นการระบุคำอธิบายรายวิชา จำนวน ชั่วโมงการสอน และการให้คำปรึกษา - การพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการอธิบายความรู้หรือทักษะที่รายวิชามุ่งหวังที่จะพัฒนาผู้เรียน วิธีการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ที่กำหนดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ - แผนการสอนและการประเมินผล ในแต่ละคาบเรียนมีการระบุหัวข้อหรือเนื้อหาที่จะสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนที่ใช้และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของหัวข้อหรือเนื้อหานั้นๆ - ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ระบุเอกสาร หนังสือ ตำราที่ทันสมัยที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ช่วยเสริมประสบการณ์จริงหรือประสบการณ์เชิงปฏิบัติแก่ผู้เรียน - การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา มีการประเมินกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ข้อมูลจากแหล่งหลากหลาย เช่น ความเห็นของผู้เรียน ความเห็นของทีมนักสอน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และจากกาสังเกตการณ์ เป็นต้น <p>2.2 อาจารย์ผู้สอนแจกรายละเอียดของรายวิชาและแผนการสอนให้ผู้เรียนในคาบแรกที่พบผู้เรียน</p> <p>2.3 การประเมินผลการเรียนรู้ของรายวิชาให้มีการประเมินทั้งในระหว่างภาคการศึกษา (formative evaluation) และเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา (summative evaluation)</p>
3	<p>ดำเนินการให้ทุกหลักสูตรมีรายวิชาที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในและ</p>	<p>3.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรกำหนดให้ทุกหลักสูตรต้องมีรายวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกชั้นเรียน อาทิ จัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการอภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษา หรือโครงการหรือวิจัย เรียนรู้นอกสถานที่ รวมทั้งฝึกงานและฝึกประสบการณ์</p> <p>3.2 จัดให้มีระบบการรายงานพัฒนาการของผู้เรียนที่สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปฏิบัติจริงของผู้เรียนเป็น</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
	นอกห้องเรียนหรือจาก การทำวิจัย	รายบุคคลหลังจบหลักสูตร
4	การให้ผู้มีประสบการณ์ ทางวิชาการหรือวิชาชีพ จากหน่วยงานหรือชุมชน ภายนอกเข้ามามีส่วน ร่วมในกระบวนการเรียน การสอนทุกหลักสูตร	ทุกหลักสูตรควรมีการออกแบบให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากบุคคล หน่วยงานหรือชุมชนภายนอกในด้านวิชาการหรือวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบ ถึงการนำความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ในทางปฏิบัติและมีความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัย การดำเนินการนี้อาจทำโดยเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นอาจารย์พิเศษสอน ทั้งรายวิชาหรือบรรยายในบางคาบเวลา นำนิสิตฟังการบรรยายและเยี่ยมชม หน่วยงานหรือสถานที่ภายนอกมหาวิทยาลัย ให้นิสิตฝึกงานหรือปฏิบัติงานใน วิชาสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ เป็นต้น
5	การจัดการเรียนรู้ที่ พัฒนาจากการวิจัย หรือ จากกระบวนการจัดการ ความรู้เพื่อพัฒนาการ เรียนการสอน	5.1 อาจารย์ควรพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและวิธีการสอนในรายวิชาที่ รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและวิธีการสอน ควรวิเคราะห์การสอนที่ผ่านมา โดยการทำวิจัยในชั้นเรียนว่าวิธีการสอนและ กระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเหมาะสม หรือไม่ ควรปรับปรุงด้านใด อย่างไร 5.2 ควรจัดเวทีการสัมมนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและ ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์เพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาการเรียนการสอนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
6	การประเมินความพึง พอใจของผู้เรียนที่มีต่อ คุณภาพการจัดการเรียน การสอนและสิ่ง สนับสนุนการเรียนรู้ ทุกรายวิชา ทุกภาคการศึกษา	เมื่อสิ้นภาคการศึกษา มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินความคิดเห็นของ ผู้เรียนต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในทุกรายวิชาและมีการ ประเมินคุณภาพความพึงพอใจและความเหมาะสมของอุปกรณ์และสื่อสนับสนุน การเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ หนังสือ ตำรา และสิ่งพิมพ์ในห้องสมุด เป็นต้น นำผลการประเมินความคิดเห็น ดังกล่าวข้างต้นไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยมีการระบุในรายละเอียดของรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไปด้วยว่า มีการนำ การประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน อย่างไร
7	การพัฒนาหรือปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการ เรียนรู้ ทุกรายวิชา ตามผลการประเมิน รายวิชา	มหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาควรมีการตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร ทำหน้าที่ต่อไปนี้ - พิจารณารายละเอียดของรายวิชาตามข้อ 2 เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ - ติดตาม วิเคราะห์ผลการดำเนินงานแต่ละรายวิชาและภาพรวมของ ทุกหลักสูตร ทุกภาคการศึกษา โดยเฉพาะจากผลการประเมินของผู้เรียน และ วางแผนปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอการปรับปรุงต่อคณะกรรมการ ระดับที่สูงขึ้น

ชื่อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>- ดูแลให้การดำเนินการหลักสูตรได้รับการประเมินโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้เรียนปัจจุบัน และผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาหรือศิษย์เก่า และกรรมการอิสระ ตามหลักเกณฑ์และกรอบเวลาที่กำหนดทุกปีการศึกษา</p> <p>- ระบุถึงความจำเป็นต่อการปรับปรุง หรือปิด หรือเปิดรายวิชาหรือหลักสูตร ตามหลักฐานจากผลการประเมินของผู้เรียน / ของผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา / ของผู้ประเมินอิสระ และของผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่อง</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 ระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิต

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองทะเบียนและประมวลผล/ สำนักศึกษาทั่วไป/ สำนักคอมพิวเตอร์/
กองแผนงาน/ บัณฑิตวิทยาลัย

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ ภาควิชา-สาขาวิชา/ หลักสูตร

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง คุณสมบัติที่พึงประสงค์ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษา ระดับอุดมศึกษาพึงมี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ แห่งชาติของแต่ละหลักสูตร และคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตคุณลักษณะ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะ ทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนคุณลักษณะบัณฑิตตามความต้องการของ ผู้ใช้บัณฑิต อาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะอาชีพหรือบริบทของผู้ใช้ และอาจปรากฏในกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือที่มีลักษณะเพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เช่น การบริหารจัดการ การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การก้าวทันวิทยาการ ความสามารถในการประยุกต์ความรู้กับการปฏิบัติงานจริง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หรือผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรที่เน้นการวิจัย ควรมี คุณลักษณะเพิ่มเติมด้านความเป็นนักวิชาการ การเป็นผู้นำทางความคิด โดยเฉพาะความสามารถ ด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และการนำเสนอผลงาน

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต อย่างน้อยสำหรับทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทุกรอบระยะเวลาตามแผนกำหนดการศึกษาของ หลักสูตร
2. มีการนำผลจากข้อ 1 มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผล การศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
3. มีการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ และงบประมาณ ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต

4. มีระบบและกลไกการส่งเสริมให้บัณฑิตระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระหว่างมหาวิทยาลัย หรือที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ

5. มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บัณฑิตระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาที่จัดโดยมหาวิทยาลัย

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ
1 ข้อ	2 ข้อ	3 ข้อ	4 ข้อ	5 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	การสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอย่างน้อยสำหรับทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทุกรอบระยะเวลาตามแผนกำหนดการศึกษาของหลักสูตร	<p>1.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรต้องสำรวจหรือวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตเป็นระยะๆ อย่างน้อยทุก 5 ปี เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรหรือจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่สนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตให้มากที่สุด โดยนำข้อมูลจากการสำรวจมาบูรณาการร่วมกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ</p> <p>1.2 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการทบทวน ปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตที่จำเป็น และเหมาะสมกับสาขาวิชา ระดับการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความทันสมัยของหลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงระดับท้องถิ่นระดับชาติหรือระดับนานาชาติด้วย มีการกำหนดเป็นเป้าหมายการผลิตบัณฑิตระหว่างผู้สอนร่วมกัน และเผยแพร่ให้ผู้รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตทุกคนรับรู้และร่วมกันพัฒนานิสิต</p>
2	การนำผลจากการสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การวัดผล การศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะ	<p>2.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรมีการวิเคราะห์ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำข้อมูลจากผลการสำรวจความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร โดยเฉพาะประเด็นการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการศึกษา และการประเมินผล</p> <p>2.2 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรมีการวางระบบการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนระดับหลักสูตร โดยอาจมีการเชื่อมโยงรายวิชากับคุณลักษณะของบัณฑิตที่กำหนด เพื่อให้ผู้สอนแต่ละวิชาได้รับรู้และถือปฏิบัติภาระหน้าที่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนในทักษะที่จำเป็นของรายวิชานั้นๆ อาจมีการ</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
	ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต	<p>ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะของการบูรณาการระหว่างรายวิชา และระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนกับนอกห้องเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้มีทักษะการปฏิบัติงานในโลกแห่งการทำงานจริงได้</p> <p>2.3 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรมีการวางระบบการกำกับติดตามการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ที่จะช่วยส่งเสริมเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต มีการประชุมวิพากษ์การจัดการเรียนการสอน สื่อการศึกษา และวิธีการประเมินผล เพื่อให้ผู้สอนได้ข้อมูลในการปรับปรุงตนเองจากเพื่อนร่วมงาน</p> <p>2.4 มีการวางระบบการประเมินผลที่สะท้อนทักษะความสามารถด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน เน้นการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) โดยเฉพาะความสามารถในการเรียนรู้ขั้นสูง ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงาน (performance) ของผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการเรียนรู้ที่ใช้อยู่เป็นประจำ</p> <p>2.5 ควรจัดให้มีการประชุมหารือระหว่างคณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรในการแลกเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอน และการแก้ปัญหา ร่วมกันสำหรับผู้เรียนที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นพิเศษ</p>
3	การส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ และงบประมาณที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต	<p>3.1 คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตรควรมีการวางแผนการจัดหางบประมาณ หรือทรัพยากรที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะของบัณฑิตอย่างเพียงพอ</p> <p>3.2 หน่วยงานระดับคณะวิชา ภาควิชาสนับสนุน ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อาจมีการจัดทำเว็บไซต์เพื่อให้นิสิตและอาจารย์มีการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ในรูปของการสร้างชุมชนนักปฏิบัติ (community of practice) เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา</p>
4	ระบบและกลไกการส่งเสริมให้นิสิตระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระหว่างมหาวิทยาลัย หรือที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ	<p>4.1 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โปรแกรมการประชุมวิชาการที่เกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้นิสิตรับรู้</p> <p>4.2 มีการจัดหางบประมาณให้นิสิตมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการทั้งภายในมหาวิทยาลัยหรือนอกมหาวิทยาลัย</p> <p>4.3 หากเป็นไปได้ อาจมีการกำหนดเป็นเงื่อนไขให้นิสิตต้องมีโอกาสเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติทุกปี หรือระดับนานาชาติอย่างน้อย 1 ครั้งในระหว่างการศึกษา</p> <p>4.4 ในระดับชั้นเรียน ผู้สอนมีการฝึกทักษะการนำเสนอผลงานทางวิชาการ สนับสนุนให้นิสิตส่งผลงานวิชาการให้ที่ประชุมวิชาการต่าง ๆ พิจารณา เรียนรู้</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		เทคนิคการส่งผลงานวิชาการให้ได้รับการคัดเลือกไปเผยแพร่
5	มีกิจกรรมเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีและ บัณฑิตศึกษาที่จัดโดย มหาวิทยาลัย	<p>5.1 มีการจัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นิสิต และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งกิจกรรมภายใต้ หลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร</p> <p>5.2 มีการกำหนดเงื่อนไขให้นิสิตต้องเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของมหาวิทยาลัย โดยมีการประเมินผลที่เป็นรูปธรรม ซึ่งผลการ ประเมินควรเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลการเรียน หรือต่อการสำเร็จการศึกษา ของนิสิต</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนิสิต

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลผลิต

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองกิจการนิสิต

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : คุณธรรมจริยธรรมของนิสิตเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพบัณฑิตตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรมีการวัดระดับความสำเร็จของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่มหาวิทยาลัยจัดให้กับนิสิต

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการกำหนดพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนิสิตที่ต้องการส่งเสริมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
2. มีการถ่ายทอดหรือเผยแพร่พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนิสิตที่ต้องการส่งเสริมตามข้อ 1 ไปยังผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิตและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึงทั้งมหาวิทยาลัย
3. มีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดในข้อ 1 โดยระบุตัวบ่งชี้และเป้าหมายวัดความสำเร็จที่ชัดเจน
4. มีการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตตามตัวบ่งชี้และเป้าหมายที่กำหนดในข้อ 3 โดยมีผลการประเมินบรรลุเป้าหมายอย่างน้อยร้อยละ 90 ของตัวบ่งชี้
5. มีนิสิตหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับนิสิตได้รับการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยหน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ

หมายเหตุ

1. การยกย่องชมเชยประกาศเกียรติคุณด้านคุณธรรม จริยธรรม หากดำเนินการในระดับมหาวิทยาลัย ต้องมีกรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างน้อยร้อยละ 50 และมีผู้เข้าร่วมการแข่งขันหรือเข้าร่วมการคัดเลือกที่มาจากหลากหลายสถาบัน (ตั้งแต่ 3 สถาบันขึ้นไป)

2. หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติ หมายถึง หน่วยงานนอกสถาบันระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไป (เช่น ระดับจังหวัด) หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือองค์กรกลางระดับชาติทั้งภาครัฐและเอกชน (เช่น สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า สภาวิชาชีพ)

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานิสิต

หลักการ

การดำเนินงานด้านกิจการนิสิตเป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยสนับสนุนส่งเสริม เพื่อให้ นิสิต เป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามหลักสูตรกิจกรรม การพัฒนานิสิตแบ่งออกได้เป็นสองส่วน คือ (1) การจัดบริการแก่นิสิตและศิษย์เก่าซึ่งมหาวิทยาลัยจัด ขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนิสิตและศิษย์เก่า และ (2) การจัด กิจกรรมนิสิตที่ดำเนินการโดยองค์กรนิสิตซึ่งได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้ นิสิตได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมทั้งทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
4. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
5. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF: HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
7. มาตรฐานกิจการนักศึกษา พ.ศ. 2541 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
9. นโยบายสถานศึกษา 3 ดี กระทรวงศึกษาธิการ
10. นโยบายและแผนกลยุทธ์สถานศึกษา 3 ดี (3D) ประจำปี พ.ศ.2553-2557 มหาวิทยาลัย มหาสารคาม

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 3.1 ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร
- 3.2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนิสิต

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองกิจการนิสิต/ กองประชาสัมพันธ์และกิจการต่างประเทศ

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยควรจัดบริการด้านต่างๆ ให้นิสิตและศิษย์เก่าอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในกิจกรรมต่อไปนี้ (1) การบริการด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิต (2) การบริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิตและศิษย์เก่า เช่น ทุนกู้ยืม การศึกษา แหล่งทุนการศึกษาต่อ การบริการจัดหางาน แหล่งข้อมูลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอ ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในและนอกมหาวิทยาลัยที่จำเป็นแก่นิสิตและศิษย์เก่า และ (3) การจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นิสิตและศิษย์เก่าในรูปแบบต่าง ๆ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการจัดบริการให้คำปรึกษาทางวิชาการและแนะแนวการใช้ชีวิตแก่นิสิต
2. มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิต
3. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพแก่นิสิต
4. มีการจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์เก่า
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้ศิษย์เก่า
6. มีผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการในข้อ 1 – 3 ทุกข้อไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5
7. มีการนำผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดบริการที่สนองความต้องการของนิสิต

หมายเหตุ ในกรณีคณะหรือมหาวิทยาลัยที่ยังไม่มีศิษย์เก่าถือว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานข้อ 4 และ ข้อ 5 โดยอนุโลม

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	การจัดบริการให้คำปรึกษาทางวิชาการและแนวทางการใช้ชีวิตแก่นิสิต	<p>1.1. มหาวิทยาลัยจัดทำฐานข้อมูลนิสิต ประกอบด้วยข้อมูลด้านสุขภาพ ทั้งทางกายและทางจิต ข้อมูลด้านการเรียน ข้อมูลครอบครัว และบุคคลที่ มหาวิทยาลัยสามารถติดต่อเมื่อนิสิตมีปัญหา</p> <p>1.2. หน่วยงานระดับภาควิชา-สาขาวิชา มีระบบการตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา วิชาการที่เหมาะสมคำนึงถึงสัดส่วนอาจารย์ต่อนิสิต ที่ทำให้อาจารย์สามารถดูแลนิสิตได้ทั่วถึง มีระบบการช่วยเหลือนิสิตในความดูแลใกล้ชิด เน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการประชุมระหว่างอาจารย์ทั้งที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เพื่อส่งต่อข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตที่มีปัญหาด้านการเรียนในกลุ่มผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตร เน้นการให้บริการความช่วยเหลือนิสิตในรูปแบบของการป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ปัญหา</p> <p>1.3. หน่วยงานระดับคณะหรือระดับมหาวิทยาลัย เช่น ฝ่ายพัฒนานิสิตมีหน่วยให้บริการหรือให้คำปรึกษาสำหรับนิสิตที่มีปัญหาชีวิต โดยมีเจ้าหน้าที่คอยรับเรื่องร้องทุกข์ของนิสิตที่ขอใช้บริการตลอดเวลา อาจมีการจัดบริการสายด่วน (hotline) สำหรับให้คำปรึกษาหรือให้ความช่วยเหลือนิสิตที่มีปัญหาวิกฤติและต้องการความช่วยเหลือด่วน และมีระบบการดูแลนิสิตในกรณีที่อาจารย์ที่ปรึกษาส่งนิสิตมารับบริการ</p> <p>1.4. มีระบบการส่งต่อการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนิสิต ไปยังโรงพยาบาลหรือหน่วยให้บริการเฉพาะทางในกรณีที่มีปัญหาที่รุนแรงเกินความสามารถของมหาวิทยาลัยที่จะดูแลได้</p> <p>1.5. ผู้เกี่ยวข้องกัมนิสิตทุกระดับมีระบบการติดตามผลการช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำแก่นิสิต จนสามารถแก้ไขปัญหาของนิสิตได้สำเร็จ</p> <p>1.6. มีการจัดประชุมพัฒนาอาจารย์หรือบุคลากรที่รับผิดชอบการดูแลนิสิตเป็นระยะๆ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน และสร้างเครือข่ายการให้ความช่วยเหลือร่วมกัน</p> <p>1.7. มีการจัดประชุมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับครอบครัวของนิสิตเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาของนิสิต</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		1.8 มีช่องทางให้นักนิสิตหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ
2	การจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิต	2.1 มหาวิทยาลัยจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ บอร์ด เว็บไซต์ สำหรับประกาศข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับนิสิต เช่น ข้อมูลทุนการศึกษา ทุนวิจัย การรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่ทันสมัยและที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิตจำเป็นต้องรู้ 2.2 มีช่องทางให้นักนิสิตหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ 2.3 มีระบบการติดตามประเมินผลการให้บริการข้อมูลข่าวสาร
3	การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพแก่นิสิต	3.1 มีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแหล่งดูงานแหล่งฝึกประสบการณ์ของนิสิต และมีการติดตามประเมินคุณภาพของความเป็นแหล่งเรียนรู้ของแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดเตรียมแหล่งฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพที่เหมาะสมต่อไป 3.2 มีการจัดกิจกรรมวิชาการ หรือกิจกรรมทางสังคม โดยให้นักนิสิตเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานเพื่อฝึกทักษะประสบการณ์การทำงานร่วมกัน 3.3 มีช่องทางให้นักนิสิตหรือผู้เกี่ยวข้องได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพ 3.4 มีระบบการติดตามประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาการและวิชาชีพ
4	การจัดบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อศิษย์เก่า	4.1 มหาวิทยาลัยมีฐานข้อมูลศิษย์เก่า และมีการจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ จดหมายข่าว ฯลฯ สำหรับเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับศิษย์เก่า เช่น ข้อมูลกิจกรรมการประชุมวิชาการ การสัมมนา ความรู้ใหม่ๆ ข้อมูลแหล่งทุนการศึกษาต่อ ทุนวิจัย การรับสมัครงาน ข่าวสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา 4.2 มีการส่งข่าวให้ศิษย์เก่ารับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์เป็นระยะๆ 4.3 เปิดโอกาสให้ศิษย์เก่าได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัยแบบร่วมมือในลักษณะของสหวิทยาการ การเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ กิจกรรมดังกล่าว นอกจากจะให้ศิษย์เก่าได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่นิสิตปัจจุบัน และสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตปัจจุบันกับศิษย์เก่าแล้ว ยังทำให้ศิษย์เก่าและอาจารย์ได้เรียนรู้วิทยาการใหม่ๆ ในฐานะผู้ให้

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		และผู้รับ 4.4 มีช่องทางให้ศิษย์เก่าได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการให้บริการ
5	การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้ศิษย์เก่า	5.1 มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์สำหรับศิษย์เก่าเป็นระยะๆ โดยมีการส่งข่าวให้ศิษย์เก่ารับรู้ 5.2 มีช่องทางให้ศิษย์เก่าได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์วิชาการและวิชาชีพ
6	การประเมินคุณภาพของการให้บริการ	6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัย ระดับภาควิชา-สาขาวิชา ฝ่ายคณะ หรือมหาวิทยาลัย มีระบบการติดตามประเมินผลการให้บริการทุกด้าน แก่นิสิตและศิษย์เก่า มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินและระยะเวลาในการประเมิน 6.2 มีการประเมินคุณภาพของการให้บริการทุกด้าน และนำเสนอผลการประเมินแก่ผู้รับผิดชอบ และผู้บริหารระดับคณะ มหาวิทยาลัย 6.3 คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตควรถูกอยู่ในระดับ 3.51 ขึ้นไปจากคะแนนเต็ม 5 จึงจะถือว่ามีการบริการที่อยู่ในระดับดี หากผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการด้านใดที่ยังไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน (ต่ำกว่า 3.51 คะแนน) ให้ทำการวิเคราะห์สาเหตุ ปัญหาอุปสรรค เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงการให้บริการ ทั้งนี้ ควรเปิดโอกาสให้นิสิตหรือศิษย์เก่า มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือการปรับปรุงการให้บริการด้วย
7	การนำผลการประเมินคุณภาพของการให้บริการมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดบริการที่สนองความต้องการของนิสิต	7.1 นำผลการประเมินคุณภาพการให้บริการเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกระดับ และมีการจัดทำแผนพัฒนาปรับปรุงการให้บริการ โดยเฉพาะการบริการในด้านที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด 7.2 มีการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการแก่นิสิตและศิษย์เก่า และประเมินคุณภาพของการให้บริการทุกด้านตามแผนที่กำหนด 7.3 มีการสำรวจข้อมูลจากนิสิต และศิษย์เก่าเพื่อศึกษาความพึงพอใจในบริการที่มหาวิทยาลัยจัดให้ทุกด้านอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาการให้บริการในระยะต่อไป

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนิสิต

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองกิจการนิสิต/ ศูนย์พัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา/
บัณฑิตวิทยาลัย

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนิสิตต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและครบถ้วน กิจกรรมนิสิต หมายถึง กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดำเนินการทั้งโดยมหาวิทยาลัย และโดยองค์กรนิสิต เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรมสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ประการ ได้แก่ (1) คุณธรรมจริยธรรม (2) ความรู้ (3) ทักษะทางปัญญา (4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงสอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา 3 ดี และสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สภาองค์กรวิชาชีพได้กำหนดเพิ่มเติม ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มหาวิทยาลัยจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตที่ส่งเสริมผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทุกด้าน
2. มีกิจกรรมให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นิสิต
3. มีการส่งเสริมให้นิสิตนำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปใช้ในการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนิสิตอย่างน้อย 5 ประเภทสำหรับระดับปริญญาตรี และอย่างน้อย 2 ประเภทสำหรับระดับบัณฑิตศึกษา จากกิจกรรมต่อไปนี้
  - กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
  - กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ
  - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม
  - กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
  - กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

4. มีการสนับสนุนให้นิสิตสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยและระหว่างมหาวิทยาลัย และมีกิจกรรมร่วมกัน
5. มีการประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิต
6. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิต

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตที่ส่งเสริมผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทุกด้าน	<p>1.1 หน่วยงานระดับคณะหรือมหาวิทยาลัยมีการกำหนดแผนการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของนิสิต ที่ชัดเจน นอกเหนือจากการพัฒนานิสิตผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรายวิชาในหลักสูตร ทั้งนี้กิจกรรมการพัฒนานิสิตจะมีทั้งที่จัดโดยมหาวิทยาลัย หรือจัดโดยองค์กรนิสิต เพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในแต่ละระดับการศึกษา</p> <p>1.2 มีการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการพัฒนานิสิต ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้หลักตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และตัวบ่งชี้เฉพาะ (ถ้ามี) ที่นอกเหนือจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตที่ได้รับการพัฒนาจากการทำกิจกรรม</p>
2	กิจกรรมให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นิสิต	มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่นิสิตด้านการประกันคุณภาพ และกำหนดเงื่อนไขให้นิสิตระบุตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงาน วิธีการประเมินคุณภาพในโครงการหรือกิจกรรมที่นิสิตเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนจาก มหาวิทยาลัย
3	การส่งเสริมให้นิสิตนำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปใช้ในการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนิสิต	<p>3.1 สำหรับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้นิสิตจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนานิสิตที่ดำเนินการโดยนิสิตอย่างน้อย 5 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีน้ำดี กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม</p> <p>3.2 สำหรับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริม</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนิสิตระดับปริญญาโทหรือเอก อย่างน้อย 2 ประเภทจากประเภทกิจกรรมต่อไปนี้ ได้แก่ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรม โดยควรมีกิจกรรมวิชาการรวมอยู่ด้วย</p> <p>3.3 การจัดกิจกรรมของนิสิตทั้งในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษาทุกกิจกรรมต้องจัดทำข้อเสนอโครงการให้ผู้รับผิดชอบอนุมัติ (อาจารย์ที่ปรึกษาหรือฝ่ายพัฒนานิสิตของมหาวิทยาลัย) โดยมีคำอธิบายเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของกิจกรรม ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของกิจกรรมที่จัด ลักษณะของกิจกรรม กลุ่มเป้าหมาย และวิธีการประเมินความสำเร็จ และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรมก่อนหน้ามาใช้ประกอบการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมใหม่</p> <p>3.4 ผู้รับผิดชอบควรให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นิสิตในการปรับปรุงพัฒนาการจัดทำข้อเสนอโครงการที่ถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะในส่วนของ การประกันคุณภาพการปฏิบัติงาน</p>
4	การสนับสนุนให้นิสิตสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยและระหว่างมหาวิทยาลัย และมีกิจกรรมร่วมกัน	<p>4.1 มหาวิทยาลัยให้นิสิตเสนอแผนการจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและให้การพัฒนาคุณภาพภายในมหาวิทยาลัย และให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานในรูปแบบต่างๆ เช่น กิจกรรมการจัดการความรู้ (KM: knowledge management) การให้นิสิตนำเสนอผลการดำเนินงาน (ผลการประเมิน) ในที่ประชุม เพื่อให้นิสิตกลุ่มอื่นรับรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการวางแผนการทำงาน การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จการประเมินความสำเร็จ</p> <p>4.2 ในระดับมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่รับผิดชอบฝ่ายกิจการนิสิต ควรมีการประชุมกับมหาวิทยาลัยภายนอก เพื่อส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของนิสิตระหว่างมหาวิทยาลัย และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพของนิสิตระหว่างมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยควรให้ทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรมระหว่างมหาวิทยาลัยด้วย</p> <p>4.3 ในแต่ละปี มหาวิทยาลัยอาจหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพ ให้นิสิตระหว่างมหาวิทยาลัยมีการจัดเวทีหรือการประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรม หรือนำเสนอผลการจัดกิจกรรมของแต่ละมหาวิทยาลัย รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้ระบบการประกันคุณภาพในการจัดกิจกรรมของนิสิต</p> <p>4.4 อาจมีการร่วมมือกันเพื่อสร้างช่องทางการเผยแพร่กิจกรรมการพัฒนา</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>นิติตระหว่งมหาวิทยาลัย มีการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมมหาวิทยาลัย โดยผู้รับผิดชอบอาจเป็นการทำงานร่วมกันของอาจารย์และนิติตระหว่งมหาวิทยาลัย</p>
5	<p>การประเมินความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ของแผนการจัด กิจกรรมพัฒนานิติต</p>	<p>5.1 มหาวิทยาลัย (ฝ่ายพัฒนานิติต) มีระบบติดตามประเมินผลการจัด กิจกรรมการพัฒนานิติตตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด</p> <p>5.2 มหาวิทยาลัยกำหนดให้นิติตจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรม และ นำรายงานผลการจัดกิจกรรมมาสังเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพรวมของกิจกรรม และผลที่เกิดขึ้นกับนิติตในแต่ละรอบปี</p> <p>5.3 มหาวิทยาลัยมีการติดตามประเมินความรู้ความเข้าใจ และ การประยุกต์ใช้ระบบประกันคุณภาพในการจัดกิจกรรมของนิติต จากรายงานผลการจัดกิจกรรมของนิติต</p> <p>5.4 มหาวิทยาลัยมีการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของนิติต เพื่อจัดทำ แผนการจัดกิจกรรมนิติตในปีต่อไป</p>
6	<p>การนำผลการประเมินไป ปรับปรุงแผนหรือปรับปรุง การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา นิติต</p>	<p>6.1 มหาวิทยาลัยมีการนำผลการประเมินความสำเร็จของการจัดกิจกรรม การพัฒนานิติตและผลการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนไปใช้ในการวางแผนการ พัฒนานิติตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวิเคราะห์คุณลักษณะของนิติตตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในด้านที่ยังไม่บรรลุผล เท่าที่ควร</p> <p>6.2 มหาวิทยาลัยนำเสนอผลให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับรับรู้ และมีการระดม ความคิดในการพัฒนานิติตให้มีลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติผ่านกิจกรรมนิติต</p>

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย

หลักการ

มหาวิทยาลัยมีจุดเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม (กลุ่ม ข) แต่อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีพันธกิจด้านการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจมหาวิทยาลัย ดังนั้น จึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้ อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์ จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) ต้องมีแผนการวิจัยมีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง โดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่นๆ ของมหาวิทยาลัย และ 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์ สอนองยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
5. นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2554) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
6. แนวทางปฏิบัติจรรยาบรรณนักวิจัย พ.ศ.2541 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
7. นโยบายการวิจัย บริการวิชาการแก่ชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวบ่งชี้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 4.1 ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
- 4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
- 4.3 เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยวิจัย

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริมสนับสนุนครบถ้วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งการสนับสนุนด้านการจัดหาแหล่งทุนวิจัยและการจัดสรรทุนวิจัย การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะแก่นักวิจัยและทีมวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นซึ่งรวมถึง ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรเงิน เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกบริหารงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผน ด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนการสอน
3. มีการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์และให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณการวิจัยแก่อาจารย์ประจำและนักวิจัย
4. มีการจัดสรรงบประมาณของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
5. มีการสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย อย่างน้อยในประเด็นต่อไปนี้
  - ห้องปฏิบัติการวิจัยฯ หรือหน่วยวิจัยฯ หรือศูนย์เครื่องมือ หรือศูนย์ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการวิจัยฯ
  - ห้องสมุดหรือแหล่งค้นคว้าข้อมูลสนับสนุนการวิจัยฯ
  - สิ่งอำนวยความสะดวกหรือการรักษาความปลอดภัยในการวิจัยฯ เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบรักษาความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการวิจัย
  - กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมงานวิจัยฯ เช่น การจัดประชุมวิชาการ การจัดแสดงงานสร้างสรรค์ การจัดให้มีศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor)
6. มีการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนในข้อ 4 และข้อ 5 อย่างครบถ้วนทุกประเด็น

7. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัย

8. มีระบบและกลไกเพื่อสร้างงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือจากสภาพปัญหาของสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและสังคม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 หรือ 7 ข้อ	มีการดำเนินการ 8 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	ระบบและกลไกบริหารงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	<p>1.1 มหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาหรือหน่วยวิจัยควรวางแผนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดหน่วยงาน บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบ และมีงบประมาณสนับสนุนการบริหารงานวิจัยและงานสร้างสรรค์อย่างเพียงพอในการบริหารควรมีการวางแผน ตรวจสอบติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอเพื่อบรรลุตามเป้าหมายของแผนการวิจัยของมหาวิทยาลัย</p> <p>1.2 การบริหารงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ให้บรรลุผลสำเร็จควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารงานวิจัย เช่น งบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานของกลุ่มวิจัย หรือศูนย์วิจัย เพื่อให้สามารถดำเนินการวิจัยหรือผลิตงานสร้างสรรค์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากการจัดสรรทุนวิจัย นอกจากนั้นอาจจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยของนิสิต หรือ งบประมาณสนับสนุนนักวิจัยหลังปริญญาเอกให้ปฏิบัติงานในกลุ่มหรือศูนย์วิจัย เป็นต้น</p>
2	การบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนการสอน	<p>มีการบูรณาการกระบวนการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์กับกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น 1) การกำหนดให้นิสิตบัณฑิตศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในทีมวิจัยของอาจารย์ 2) การกำหนดให้นิสิตระดับปริญญาตรีทำโครงการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ของอาจารย์ 3) การกำหนดให้นิสิตทุกระดับเข้าฟังการบรรยายหรือสัมมนาเกี่ยวกับผลความก้าวหน้าในงานวิจัยของอาจารย์ หรือของศาสตราจารย์อัครันตฤกษ์หรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor) หรือเข้าร่วมการจัดแสดงงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ 4) การจัดให้มีการประชุมเสนอผลงานวิจัยหรือ</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>แสดงงานสร้างสรรค์ของนิสิต หรือส่งเสริมนิสิตเข้าร่วมประชุมการเสนอผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ระดับชาติและนานาชาติ 5) การส่งเสริมให้อาจารย์นำผลลัพธ์ที่เกิดจากการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งขอเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น</p>
3	<p>การพัฒนาศักยภาพด้าน การวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ และให้ความรู้ด้าน จรรยาบรรณการวิจัยแก่ อาจารย์ประจำและนักวิจัย</p>	<p>3.1 จัดระบบการรับเข้าและกำกับดูแลอาจารย์และนักวิจัย เช่น วิเคราะห์กำลังคน วางแผน และรับเข้าบุคคล (ทั้งอาจารย์ นักวิจัย และนิสิตบัณฑิตศึกษา) ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับจุดเน้นด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัยทำการกำหนดกฎเกณฑ์ แนวทางการกำกับ และส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ และตีพิมพ์ผลงานในวารสารหรือจัดแสดงผลงาน ที่ได้รับการยอมรับระดับชาติและนานาชาติ โดยกำหนดเป็นภาระงานที่ชัดเจนที่ต้องปฏิบัติ</p> <p>3.2 พัฒนาสมรรถนะนักวิจัยผ่านกระบวนการที่ เหมาะสมกับ ประสบการณ์ของแต่ละกลุ่มบุคคล กรณีนักวิจัยรุ่นใหม่อาจเริ่มจากการฝึกอบรม การทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์โดยได้รับการแนะนำหรือการร่วมทีมวิจัยกับนักวิจัยอาวุโส การเข้าร่วมประชุมวิชาการ การช่วยให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา กรณีนักวิจัยทั่วไป การส่งเสริมให้มีโอกาสไปทำงานในห้องปฏิบัติการวิจัย หรือร่วมทีมวิจัยกับนักวิจัยชั้นน่านอกมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ได้รับความรู้ และประสบการณ์ที่มีคุณค่า อย่างไรก็ตาม การพัฒนาสมรรถนะอาจารย์และนักวิจัยที่มี ประสิทธิภาพที่สุดคือการส่งเสริมการทำงานวิจัยเป็นทีมที่ประกอบด้วยนักวิจัยอาวุโส นักวิจัยระดับกลาง นักวิจัยหรือนิสิตหลังปริญญาเอก และนิสิตบัณฑิตศึกษา ผู้ช่วยวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้สามารถทำงานวิจัยอย่างลุ่มลึกและต่อเนื่อง</p> <p>3.3 ให้ความรู้ด้านจรรยาบรรณของนักวิจัยและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแก่อาจารย์และนักวิจัย ตลอดจนจัดระบบควบคุมให้นักวิจัยปฏิบัติตาม โดยเคร่งครัด</p> <p>3.4 สร้างแรงจูงใจให้นักวิจัย เช่น การยกย่อง การให้ผลตอบแทน หรือการให้รางวัลสำหรับนักวิจัยที่มีผลงานดีเด่น การจัดบรรยากาศและ การบริการต่างๆ ในมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมและจูงใจแก่การค้นคว้าวิจัยและผลิตงานสร้างสรรค์ เป็นต้น</p>
4	<p>การจัดสรรงบประมาณ</p>	<p>ในกรณีของนักวิจัยรุ่นใหม่ การแสวงหาทุนวิจัยจากภายนอกอาจทำได้ยาก ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นทุนวิจัยหรือผลิตงานสร้างสรรค์เพื่อให้นักวิจัยเหล่านี้มีโอกาสสร้างผลงานที่สามารถนำไปใช้ประกอบการเสนอโครงการขอทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัยใน</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>โอกาสต่อไป สำหรับการเสนอขอทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกนั้น มหาวิทยาลัยอาจจัดให้มีระบบสนับสนุน เช่น การจัดให้ข้อมูล รายละเอียด และเงื่อนไขของแหล่งทุนวิจัยต่างๆ ทั้งแหล่งทุนภายในประเทศและต่างประเทศ ที่อาจารย์และนักวิจัยสามารถเข้าดูได้อย่างสะดวกรวดเร็ว นอกจากนั้นอาจจัดให้มีคณะผู้เชี่ยวชาญเป็นที่เลี้ยงตรวจสอบข้อเสนอโครงการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยที่เสนอขอทุนไปยังแหล่งทุนต่างๆ และช่วยเหลือปรับปรุงโครงการเหล่านั้นให้เหมาะสม เพื่อมีโอกาสได้รับทุนวิจัยมากยิ่งขึ้น</p>
5	<p>การสนับสนุนพันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย</p>	<p>มหาวิทยาลัยควรจัดหาทรัพยากรและหรือจัดหาแหล่งสนับสนุนทรัพยากรอย่างเพียงพอ ทั้งงบประมาณสนับสนุนการวิจัย ห้องปฏิบัติการวิจัยแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ และระบบสารสนเทศเพื่อการวิจัย ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมการวิจัย ดังนี้</p> <p>5.1 งบประมาณสนับสนุนการวิจัย ควรประกอบด้วย 1) งบประมาณสนับสนุนการบริหารงานวิจัยของกลุ่มวิจัยหรือห้องปฏิบัติการวิจัย หรือศูนย์วิจัยเพื่อให้สามารถผลิตผลงานระดับสากล หรือผลงานตามความต้องการของประเทศ หรือของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากเงินทุนวิจัย 2) งบประมาณสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ 3) งบประมาณสนับสนุนการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา และของนักวิจัยหลังปริญญาเอก 4) งบประมาณสนับสนุนศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor) เป็นต้น</p> <p>5.2 ห้องปฏิบัติการวิจัยที่เหมาะสมกับงานวิจัยแต่ละประเภทที่เป็นจุดเน้นของมหาวิทยาลัย ระบบรักษาสุขภาพและความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน ศูนย์เครื่องมือระดับสูงที่จำเป็นที่หลายหน่วยวิจัย หรือกลุ่มวิจัย หรือศูนย์วิจัย สามารถใช้ร่วมกันได้ หรือหากไม่มีศูนย์เครื่องมือระดับสูงดังกล่าว ก็ต้องจัดระบบผ่านเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศให้สามารถเข้าใช้ของหน่วยงานอื่นได้ เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการวิจัยของนักวิจัย</p> <p>5.3 แหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ซึ่งนอกจากหนังสือและวารสารทั้งในรูปแบบเอกสาร (hard copy) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอแล้ว ยังหมายรวมถึงการสนับสนุนการจัดประชุมวิชาการ การสนับสนุนศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor) การสนับสนุนการไปร่วมทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ กับหน่วยงานอื่นที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศที่สอดคล้องกับงานวิจัยของอาจารย์ โดยเฉพาะในช่วงเวลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางวิชาการ (sabbatical leave) ของอาจารย์ใน</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>มหาวิทยาลัยวิจัย</p> <p>5.4 ระบบสารสนเทศเพื่อการวิจัยที่ครอบคลุมข้อมูลข่าวสารอย่างน้อย 5 ด้านต่อไปนี้ 1) ข้อมูลด้านแหล่งทุนวิจัยและงานสร้างสรรค์ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย 2) ข้อมูลด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัย ทั้งปัจจุบันและผลงานที่ผ่านมา 3) ข้อมูลด้านแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ทั้งวารสารและการประชุมวิชาการ การจัดแสดงงานสร้างสรรค์ต่างๆ ตลอดจนข้อมูลการสนับสนุนของมหาวิทยาลัย ในการเผยแพร่ผลงาน 4) ข้อมูลด้านระบบและกลไกของมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการส่งเสริมด้านการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร และการซื้อขายทรัพย์สินทางปัญญา 5) ข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและงานสร้างสรรค์</p>
6	การติดตามและประเมินผล การสนับสนุน	<p>มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบประเมินผลสำเร็จของการสนับสนุนทุกด้าน อย่างสม่ำเสมอ โดยการมีส่วนร่วมของอาจารย์และนักวิจัย เช่น การประเมินผลสำเร็จของการให้ทุนวิจัยทั้งในประเด็นงานวิจัยเสร็จทันตาม กำหนดเวลา คุณภาพของผลงานวิจัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ผู้รับทุนสามารถแสวงหาทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกได้ในโอกาสต่อมา หรือการประเมินแหล่งค้นคว้าสนับสนุนงานวิจัยในประเด็นความเหมาะสมและเพียงพอเทียบกับงานวิจัยของอาจารย์ และนักวิจัยในปัจจุบัน หรือ การประเมินระบบสารสนเทศ ในประเด็นความเหมาะสมกับความต้องการใช้ของอาจารย์และนักวิจัย เป็นต้น</p>
7	การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสนับสนุน พันธกิจด้านการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	<p>มหาวิทยาลัยนำผลการประเมินไปจัดทำแผนการปรับปรุง โดยกำหนดกิจกรรมที่ต้องทำเพื่อการปรับปรุง กำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบ ในการปรับปรุง กำหนดงบประมาณที่ ต้องใช้หากจำเป็นกำหนดระยะเวลาที่ การปรับปรุงต้องแล้วเสร็จ จากนั้นจึงดำเนินการปรับปรุงการสนับสนุน พันธกิจด้านการวิจัยตามที่กำหนด</p>
8	ระบบและกลไกเพื่อสร้างงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือจากสภาพปัญหาของสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและสังคม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด	<p>มหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาวางแนวทางและขั้นตอน ตลอดจนกำหนด ผู้รับผิดชอบในการสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอกโดยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดหาข้อมูลสารสนเทศของกลุ่มเป้าหมาย การสนทนากับกลุ่มเป้าหมาย ที่สำคัญ (focus group) การติดต่อสร้างสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก การใช้ข้อมูลป้อนกลับ (feed back) จากความร่วมมือที่มีอยู่เดิม</p> <p>วัตถุประสงค์ของความร่วมมือดังกล่าวควรมีทั้งการร่วมทำงานวิจัยและงานสร้างสรรค์บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเพื่อตอบโจทย์ของหน่วยงานหรือชุมชนภายนอก รวมถึงการร่วมใช้ทรัพยากรทั้งสถานที่ บุคคล อุปกรณ์ หรือทรัพยากรอื่นๆ</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยวิจัย

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริหารจัดการความรู้จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อเผยแพร่ไปยังคณาจารย์ นิสิต วิศวกรวิชาการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนเป้าหมายที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญสำหรับมหาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยต้องจัดระบบส่งเสริมสนับสนุนให้มีการรวบรวม เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทรัพย์สินทางปัญญาจากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมกับผู้ใช้แต่ละกลุ่ม โดยสิ่งที่เผยแพร่ต้องมีคุณภาพ เชื่อถือได้และรวดเร็วทันเหตุการณ์

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการหรือการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ และมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการหรือการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ
2. มีระบบและกลไกการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อให้เป็นองค์ความรู้ที่คนทั่วไปเข้าใจได้ และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
3. มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้จากข้อ 2 สู่นักวิชาการและผู้เกี่ยวข้อง
4. มีการนำผลงานงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีการรับรองการใช้ประโยชน์จริงจากหน่วยงานภายนอกหรือชุมชน
5. มีระบบและกลไกเพื่อช่วยในการคุ้มครองสิทธิ์ ของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ และดำเนินการตามระบบที่กำหนด

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	ระบบและกลไกสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	วางแนวทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนการตีพิมพ์หรือการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในวารสารหรือในที่ประชุมวิชาการที่มี peer review ในประเด็นต่อไปนี้เป็นต้น 1) การจัดทำมีพี่เลี้ยงแก่นักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อช่วยเขียนรายงานการวิจัยสำหรับนำเสนอในที่ประชุมวิชาการหรือตีพิมพ์ในวารสาร 2) การสนับสนุนการตรวจสอบภาษาอังกฤษของบทความวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยที่จะนำเสนอในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ 3) การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเข้าร่วมประชุมเสนอผลงานวิจัยหรือเผยแพร่งานสร้างสรรค์ 4) การจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ 5) การจ่ายค่าตีพิมพ์ กรณีวารสารเรียกเก็บเงิน เป็นต้น ทั้งนี้การสนับสนุนดังกล่าวอาจแตกต่างกันตามสถานภาพและจุดเน้นของแต่ละมหาวิทยาลัย
2	ระบบและกลไกการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	วางแนวทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย โดยยังคงความเชื่อถือได้ ในเชิงวิชาการและรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ เช่น กำหนดผู้รับผิดชอบติดตามผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของอาจารย์และนักวิจัย คัดสรรผลงานที่น่าจะเป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป จัดให้มีการสัมมนาอาจารย์เจ้าของผลงาน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลให้เป็นความรู้ที่น่าสนใจซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าใจได้ จัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้ให้เหมาะสมต่อการเผยแพร่
3	การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์เผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านสื่อต่างๆ อย่างเป็นระบบในเชิงรุก โดยเริ่มจากการวางแผนประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามแผนตลอดจนการติดตามข้อมูลป้อนกลับ นอกจากนั้นการประชาสัมพันธ์อาจรวมถึงการสร้างเครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงกับศิษย์เก่า ชุมชน และองค์กรภายนอกทั้งรัฐและเอกชน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะสามารถสนับสนุนงานวิจัย หรือร่วมวิจัย หรือนำผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
4	การนำผลงานงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีการรับรองการใช้ประโยชน์จริงจากหน่วยงานภายนอกหรือชุมชน	สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ เช่น 1) กำหนดขั้นตอนวิธีการ และผู้รับผิดชอบเพื่อเป็นสื่อกลางสานสัมพันธ์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยี ระหว่างอาจารย์ และนักวิจัยกับองค์กรภายนอกที่มีศักยภาพในการนำผลการวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ 2) ผู้รับผิดชอบแสวงหางานวิจัยจากภาครัฐและเอกชนทั้งภาคอุตสาหกรรมและบริการที่ต้องการรับบริการวิจัยในเรื่องเฉพาะใดๆ จากมหาวิทยาลัย (consultancy) และประสานงานต่อไปยังผู้วิจัย 3) ผู้รับผิดชอบริเริ่มประสานงาน หรือส่งเสริมการนำผลงานที่เกิดจากการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปสู่งานเชิงพาณิชย์ในลักษณะนิติบุคคล (start – up company) เป็นต้น
5	ระบบและกลไกเพื่อช่วยในการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ และดำเนินการตามระบบที่กำหนด	มหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาหรือหน่วยวิจัยวางแนวทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ตลอดจนกำหนดผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนการเจรจาต่อรอง ทำข้อตกลง หรือสนับสนุนด้านระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แก่อาจารย์ นักวิจัย และมหาวิทยาลัยในการเจรจาเชิงธุรกิจ หรือการซื้อขายผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ตลอดจนสนับสนุนในการเจรจาเข้าไปร่วมเป็นพันธมิตรทางธุรกิจใดๆ ที่เกิดจากผลของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรักษาสิทธิประโยชน์ของอาจารย์ นักวิจัยและของมหาวิทยาลัยในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการซื้อขายหรือทำธุรกิจที่เป็นผลจากงานวิจัย โดยเป็นหลักเกณฑ์ที่โปร่งใสเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

**ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำ
และนักวิจัยประจำ**

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ปัจจัยนำเข้า

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ ภาควิชา-สาขาวิชา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการผลิตงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในมหาวิทยาลัย คือ เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงต้องจัดสรรเงินจากภายในมหาวิทยาลัยและที่ได้รับจากภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและจุดเน้นของมหาวิทยาลัย

นอกจากนั้นเงินทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่มหาวิทยาลัยได้รับจากแหล่งทุนภายนอก ยังเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ที่แสดงถึงศักยภาพด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่อยู่ในกลุ่มที่เน้นการวิจัย

เกณฑ์การประเมิน : โดยการแปลงจำนวนเงินต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ เป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5

เกณฑ์มหาวิทยาลัยมหาสารคามตามกลุ่มเน้นผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม (กลุ่ม ข)

ที่	กลุ่มสาขาวิชา	คณะ/วิทยาลัย/หลักสูตร	เกณฑ์ คะแนนเต็ม 5
1	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	คณะวิทยาศาสตร์	60,000 บาทขึ้นไปต่อคน
		คณะเทคโนโลยี	
		คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	
		คณะวิทยาการสารสนเทศ	
		สาขาความหลากหลายทางชีวภาพ	
		คณะวิศวกรรมศาสตร์	
		คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์	
2	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	คณะแพทยศาสตร์	50,000 บาทขึ้นไปต่อคน
		คณะพยาบาลศาสตร์	
		คณะเภสัชศาสตร์	
		คณะสาธารณสุขศาสตร์	
		คณะสัตวแพทยศาสตร์และสัตวศาสตร์	
3	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	คณะการบัญชีและการจัดการ	25,000 บาทขึ้นไปต่อคน
		คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	
		คณะศึกษาศาสตร์	
		คณะศิลปกรรมศาสตร์	
		วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	
		คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	
		วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	
		สาขาวัฒนธรรมศาสตร์	

สูตรการคำนวณ :

1. คำนวณจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

สัดส่วนจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยฯ =

$$\frac{\text{จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยฯ}}{\text{จำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยทั้งหมด}} \times 100$$

2. แปลงจำนวนเงินที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5 ตามกลุ่มสาขา ดังนี้

สำหรับกลุ่ม 1 คะแนนที่ได้ =

$$\frac{\text{สัดส่วนจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัย}}{60,000} \times 5$$

สำหรับกลุ่ม 2 คะแนนที่ได้ =

$$\frac{\text{สัดส่วนจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัย}}{50,000} \times 5$$

สำหรับกลุ่ม 3 คะแนนที่ได้ =

$$\frac{\text{สัดส่วนจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัย}}{25,000} \times 5$$

สรุปคะแนนที่ได้ในระดับคณะวิชาและระดับมหาวิทยาลัย

1. คะแนนที่ได้ในระดับคณะวิชา = ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้ของกลุ่มสาขาวิชาในคณะวิชา
2. คะแนนที่ได้ในระดับมหาวิทยาลัย = ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้ของ 20 คณะวิชาในมหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการคำนวณ คณะศึกษาศาสตร์ (ข้อมูลโดยสมมติ)

ภาควิชา	จำนวน (ปฏิบัติงานจริง)		รวม อาจารย์/ นักวิจัย	เงิน สนับสนุน วิจัยฯ (บ)	สัดส่วน เงิน (บ/ค)	กลุ่ม สาขา
	อาจารย์	นักวิจัย				
ภาควิชาบริหารการศึกษา	13	1	14	300,000	21,428	3
ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและ การแนะแนว	7	-	7	280,000	40,000	3
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน	9	-	9	12,350	1,372	3
ภาควิชาเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษา	9	-	9	30,000	3,333	3
ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา	15	2	17	900,000	52,941	3
ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและ การกีฬา	10	3	13	100,000	7,692	3

สรุปคะแนนแต่ละภาควิชาเทียบตามกลุ่มสาขา

ภาควิชา	การคำนวณ	ผลลัพธ์ การคำนวณ	คะแนน (เต็ม 5)
ภาควิชาบริหารการศึกษา	$(21,428 \times 5) / 25,000$	4.285	4.29
ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว	$(40,000 \times 5) / 25,000$	8.000	5.00
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน	$(1,372 \times 5) / 25,000$	0.274	0.27
ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	$(3,333 \times 5) / 25,000$	0.666	0.67
ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา	$(52,941 \times 5) / 25,000$	10.588	5.00
ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและการกีฬา	$(7,692 \times 5) / 25,000$	1.923	1.92
เฉลี่ยคะแนนคณะศึกษาศาสตร์			3.43 ✓

หมายเหตุ

1. จำนวนอาจารย์และนักวิจัยประจำให้นับตามปีการศึกษา และนับเฉพาะที่ปฏิบัติงานจริง ไม่นับรวมผู้ลาศึกษาต่อ
2. ให้นับจำนวนเงินที่มีการลงนามในสัญญารับทุนในปีการศึกษาหรือปีงบประมาณหรือปีปฏิทินนั้นๆ ไม่ใช่จำนวนเงินที่เบิกจ่ายจริง
3. กรณีที่มีหลักฐานการแบ่งสัดส่วนเงินสนับสนุนงานวิจัย ซึ่งอาจเป็นหลักฐานจากแหล่งทุนหรือหลักฐานจากการตกลงร่วมกันของมหาวิทยาลัยที่ร่วมโครงการ ให้แบ่งสัดส่วนเงินตามหลักฐานที่ปรากฏ กรณีที่ไม่มีหลักฐานให้แบ่งเงินตามสัดส่วนผู้ร่วมวิจัยของแต่ละมหาวิทยาลัย
4. การนับจำนวนเงินสนับสนุนโครงการวิจัย สามารถนับเงินโครงการวิจัยมหาวิทยาลัยที่ได้ลงนามในสัญญารับทุนโดยอาจารย์หรือนักวิจัย แต่ไม่สามารถนับเงินโครงการวิจัยสถาบันที่บุคลากรสายสนับสนุนที่ไม่ใช่ นักวิจัยเป็นผู้ดำเนินการ
5. กรณีที่บางคณะมีหลายกลุ่มสาขาวิชา ให้เลือกเทียบสัดส่วนเงินวิจัยจากกลุ่มสาขาที่เป็นส่วนมากของคณะ เช่น คณะศึกษาศาสตร์มี 5 สาขาวิชาที่เป็นกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และมี 1 สาขาวิชาที่เป็นกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ดังนั้น ทุกกลุ่มสาขาของคณะศึกษาศาสตร์เทียบสัดส่วนเงินวิจัยจากกลุ่ม 3 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม

หลักการ

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญ การให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของมหาวิทยาลัย เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการนอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว มหาวิทยาลัยยังได้ รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ คือ เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนิสิตและเป็นการสร้างรายได้ของมหาวิทยาลัยจากการให้บริการทางวิชาการด้วย

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
5. นโยบายการวิจัย บริการวิชาการแก่ชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 5.1 ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม
- 5.2 กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยงานวิจัย/ หน่วยงานบริการวิชาการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพึงกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการบริการทางวิชาการอย่างเป็นระบบ และมีการจัดโครงสร้างมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบดังกล่าว การให้บริการทางวิชาการต้องมีความเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย และสามารถบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน
3. มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย
4. มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย
5. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย

หมายเหตุ เกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 4 ต้องมีการประเมินความสำเร็จของการบูรณาการตามเกณฑ์ข้อ 2 และข้อ 3

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ
1 ข้อ	2 ข้อ	3 ข้อ	4 ข้อ	5 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	ระบบและกลไกการบริการทางวิชาการแก่สังคม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด	มีการวางแผนทาง ขั้นตอน และหลักเกณฑ์ ของการให้บริการ วิชาการด้านต่างๆ ที่สัมพันธ์กับพันธกิจของมหาวิทยาลัย มีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนและจูงใจให้อาจารย์ บุคลากรทุกระดับมีความพร้อม ทั้งในด้าน ความรู้ความเชี่ยวชาญ เวลาและจิตแห่งการบริการ (service mind) ในการ ให้บริการวิชาการแก่หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมถึง จัดหางบประมาณสนับสนุนและจัดทำระเบียบของการให้ บริการ กำหนด ภาระงานของอาจารย์และบุคลากรให้ชัดเจน โดยมีระบบการเทียบเคียงและ ทดแทนระหว่างภาระงานด้านต่างๆ ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร สนใจการให้บริการแก่ชุมชน สังคมตามความถนัดและจุดเน้นของ มหาวิทยาลัยในการให้บริการทางวิชาการนี้ควรมีการวางแผน ตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพของการให้บริการ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
2	การบูรณาการงานบริการทาง วิชาการแก่สังคมกับการเรียน การสอน	มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียน การสอนและการปฏิบัติงานประจำด้านอื่นๆของอาจารย์และบุคลากร เช่น การกำหนดให้นิสิตนำความรู้ไปจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อชุมชน
3	การบูรณาการงานบริการทาง วิชาการแก่สังคมกับการวิจัย	มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการกับการวิจัยอย่างเป็นระบบ เช่น 1) มีการนำผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์จริงที่ตอบสนองความต้องการ ของทุกภาคส่วนในทุกระดับ และ 2) นำความรู้ประสบการณ์จากการให้ บริการกลับมาพัฒนาต่อยอดไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ผ่าน กระบวนการวิจัย เป็นต้น
4	การประเมินผลความสำเร็จ ของการบูรณาการงานบริการ ทางวิชาการแก่สังคมกับการ เรียนการสอนและการวิจัย	จัดให้มีระบบติดตาม ประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการ งานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย โดยให้มี ส่วนร่วมของผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ และนิสิต ซึ่งเป็นทั้งผู้ให้บริการและ ผู้รับบริการ ทั้งในระดับแผนการดำเนินงาน เป้าหมายของมหาวิทยาลัย ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร คุณภาพของบุคลากร คุณภาพของการให้ บริการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ มหาวิทยาลัยกำหนดไว้
5	การนำผลการประเมินไป ปรับปรุงการบูรณาการงาน บริการทางวิชาการแก่สังคม กับการเรียนการสอนและ การวิจัย	มหาวิทยาลัยนำผลการประเมินไปพัฒนาแผน พัฒนาระบบงาน และ ผลสัมฤทธิ์ที่ได้อย่างสม่ำเสมอและเป็นรูปธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยงานวิจัย/ หน่วยบริการวิชาการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ความสามารถในการให้บริการทางวิชาการในลักษณะห่วงโซ่คุณภาพที่สนองความต้องการและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาชีพ สังคม ได้อย่างมีคุณภาพตามศักยภาพและความพร้อมตามจุดเน้นกลุ่มผลิตภัณฑ์และบริการพัฒนาสังคม (กลุ่ม ข) ของมหาวิทยาลัย พิจารณาได้จาก (1) ประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการ (2) การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และ (3) ความรู้ที่เกิดจากการให้บริการทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการสำรวจความต้องการของชุมชน หรือภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ เพื่อประกอบการกำหนดทิศทางและการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการตามจุดเน้นของมหาวิทยาลัย
2. มีความร่วมมือด้านบริการทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หรือภาคเอกชน หรือภาครัฐ หรือหน่วยงานวิชาชีพ
3. มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการต่อสังคม
4. มีการนำผลการประเมินในข้อ 3 ไปพัฒนาระบบและกลไก หรือกิจกรรมการให้บริการทางวิชาการ
5. มีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยและเผยแพร่สู่สาธารณชน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	การสำรวจความต้องการของชุมชน หรือภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพเพื่อประกอบการกำหนดทิศทางและการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการตามจุดเน้นของมหาวิทยาลัย	มีการสำรวจความต้องการของชุมชน หรือภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานวิชาชีพ เพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ทิศทางและการจัดทำแผนการบริการทางวิชาการตามจุดเน้นและความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย
2	ความร่วมมือด้านบริการทางวิชาการเพื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หรือภาคเอกชน หรือภาครัฐ หรือหน่วยงานวิชาชีพ	มหาวิทยาลัยมีการเชิญหรือเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมจากชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่จะให้บริการ มาร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) ในลักษณะของการสร้างเครือข่าย (Networking) ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานในรูปแบบต่างๆ เช่น ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการนำผลการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้นหรือไปใช้พัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการหรือส่วนการผลิตมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำและจัดให้มีช่องทางในการสื่อสารทำความเข้าใจร่วมกันของภาคอุตสาหกรรม หรือริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมใหม่ๆ ในชุมชน
3	การประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการต่อสังคม	มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการทางวิชาการต่อสังคมว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการทั้งทางตรงและทางอ้อม มีการประเมินผลที่เกิดกับนิสิต อาจารย์ และบุคลากร ผู้ให้บริการ ทั้งในด้านการนำความรู้ความเชี่ยวชาญไปใช้ประโยชน์ การสื่อสาร การชี้แจงแนะนำให้ผู้รับบริการและประชาชน
4	การนำผลการประเมินในข้อ 3 ไปพัฒนาระบบและกลไกหรือกิจกรรมการให้บริการทางวิชาการ	มีการนำผลการประเมินการให้บริการทางวิชาการไปพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของการให้บริการ ระบบและกลไกการให้บริการ ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการให้บริการ ขอบเขตการให้บริการ ค่าใช้จ่าย ระยะเวลาในการให้บริการ สัญญาการบริการ ซึ่งรวมทั้งการควบคุมและการกำกับคุณภาพของการให้บริการ โดยจัดให้มีระบบการให้ข้อมูลที่ชัดเจน มีความเป็นธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
5	การพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในมหาวิทยาลัย และเผยแพร่สู่สาธารณชน	มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งรวมทั้งผู้เรียนด้วย จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิด และเผยแพร่ประสบการณ์ในการให้บริการผ่านทางสื่อการเรียนรู้อื่นๆ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลการบริการวิชาการเผยแพร่สู่สาธารณะ

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

หลักการ

การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งของมหาวิทยาลัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงต้องมีระบบและกลไกการดำเนินงานด้านนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยอาจมีจุดเน้นเฉพาะที่แตกต่างกันตามปรัชญา และธรรมชาติของแต่ละมหาวิทยาลัย และมีการบูรณาการเข้ากับพันธกิจอื่นๆ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิต รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม สร้างสรรค์ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นรากฐาน การพัฒนาองค์ความรู้ที่ดีขึ้น

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 6.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ระบบและกลไกการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยต้องมีนโยบาย แผนงาน โครงสร้าง และการบริหารจัดการงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดเน้นของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการบูรณาการการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต
3. มีการเผยแพร่กิจกรรม หรือ การบริการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อสาธารณชน
4. มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต
5. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต
6. มีการกำหนดหรือสร้างมาตรฐานคุณภาพด้านศิลปะและวัฒนธรรมและมีผลงานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ
1 ข้อ	2 ข้อ	3 ข้อ	4 ข้อ	5 หรือ 6 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	ระบบและกลไกการทำงาน บำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด	มหาวิทยาลัยมีการกำหนดระบบและกลไกทางด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีระบบส่งเสริมให้บุคลากรนำกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมสู่การปฏิบัติ และมีผลลัพธ์ชัดเจนตามแนวทางที่กำหนดไว้ เช่น มีการกำหนดนโยบายด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การกำหนดผู้รับผิดชอบ มีการจัดทำแผนงบประมาณโครงการ มีการกำหนดตัวชี้วัดด้านศิลปะและวัฒนธรรม มีการนำงานศิลปะและวัฒนธรรมสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยทุกคนมีส่วนร่วม มีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีการนำสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2	การบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม กับการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมนิสิต	มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้มีการนำการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไปบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอน และกิจกรรมนิสิต คือมีการจัดการเรียนการสอนที่นำการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไปผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอน หรือบูรณาการการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมเข้ากับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งที่จัดโดยมหาวิทยาลัย และที่จัดโดยองค์การนิสิต
3	การเผยแพร่กิจกรรม หรือ การบริการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ต่อสาธารณชน	<p>3.1 มหาวิทยาลัยมีสถานที่เพื่อการเผยแพร่และบริการด้านศิลปะและวัฒนธรรม เช่น มีหอศิลป์ หอประวัติ พิพิธภัณฑ์ หรือเวทีการแสดง มีการบริหารจัดการโดยมีผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านศิลปะและวัฒนธรรม มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการจัดสรรงบประมาณด้านศิลปะและวัฒนธรรม</p> <p>3.2 มหาวิทยาลัยจัดทำวารสารศิลปะและวัฒนธรรมในระดับต่างๆ เช่น วารสารระดับหน่วยงาน ระดับชาติ โดยมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน</p> <p>3.3 มหาวิทยาลัยมีการบริการวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น มีการสร้างเครือข่ายมีการกำหนดตัวบ่งชี้ และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบอย่างชัดเจน</p>
4	การประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม กับการจัดการเรียนการสอนและ กิจกรรมนิสิต	มีการติดตามผลการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม กับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต มีการกำหนดตัวบ่งชี้ และติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
5	การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะ และ	5.1 มีการนำผลการประเมินไปพัฒนากระบวนการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม กับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักการของ PDCA

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
	วัฒนธรรมกับการจัดการ เรียนการสอนและ กิจกรรมนิสิต	5.2 มีแผนปรับปรุงและพัฒนาการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปะ และ วัฒนธรรมนำสู่การปฏิบัติและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 5.3 มีผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผนปรับปรุงและ พัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม
6	การกำหนดหรือสร้าง มาตรฐานคุณภาพด้านศิลปะ และวัฒนธรรมและ มีผลงานเป็นที่ยอมรับใน ระดับชาติ	6.1 มหาวิทยาลัยมีการกำหนด/การสร้างมาตรฐานด้านศิลปะและ วัฒนธรรม โดยมีการใช้ผู้เชี่ยวชาญและมีการเผยแพร่สู่สาธารณะ 6.2 มหาวิทยาลัยได้รับการยอมรับจากสังคม เช่น มีศิลปินแห่งชาติ มีบุคลากรได้รับเชิญเป็นวิทยากรหรือเป็นที่ประจักษ์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ในระดับองค์กรระดับชุมชน ระดับชาติ และระดับนานาชาติ 6.3 มหาวิทยาลัยมีจำนวนผลงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ด้านศิลปะ และวัฒนธรรมโดยมีการเผยแพร่ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค หรือระดับ นานาชาติ หรือมีผลงานได้รับรางวัล ได้รับการอ้างอิงเป็นที่ยอมรับ

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ

หลักการ

มหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการทำงานของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยจะต้องบริหารจัดการด้านต่างๆ ให้มีคุณภาพ เช่น ทรัพยากรบุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารความเสี่ยง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรทั้งหมด ฯลฯ เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
5. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
6. เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อสถาบันที่เป็นเลิศ 2009-2010
7. เกณฑ์การบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)
8. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2544
9. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2537
10. นโยบายการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวบ่งชี้ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 7.1 ภาวะผู้นำของสภาสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของสถาบัน
- 7.2 การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้
- 7.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ
- 7.4 ระบบบริหารความเสี่ยง

ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 ภาวะผู้นำของสภาสถาบันและผู้บริหารทุกระดับของสถาบัน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองกลาง/ กองแผนงาน/ ศูนย์พัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเจริญก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย คือ สภามหาวิทยาลัย และผู้บริหารทุกระดับของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ หากสภามหาวิทยาลัยและผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำที่ดี มีธรรมาภิบาล รับผิดชอบต่อสังคม รักความก้าวหน้า ดูแลบุคลากรอย่างดี เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา และกำกับดูแล ติดตามผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยไปในทิศทางที่ถูกต้อง จะทำให่มหาวิทยาลัยเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. สภามหาวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดครบถ้วนและมีการประเมินตนเองตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดล่วงหน้า
2. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กำหนดทิศทางการดำเนินงาน และสามารถถ่ายทอดไปยังบุคลากรทุกระดับ มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ มีการนำข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการปฏิบัติงานและพัฒนามหาวิทยาลัย
3. ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามที่มอบหมาย รวมทั้งสามารถสื่อสารแผนและผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยไปยังบุคลากรในมหาวิทยาลัย
4. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้อำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรตามความเหมาะสม
5. ผู้บริหารถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมพัฒนาผู้ร่วมงาน เพื่อให้สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยเต็มตามศักยภาพ
6. ผู้บริหารบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงประโยชน์ของมหาวิทยาลัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
7. สภามหาวิทยาลัยประเมินผลการบริหารงานของมหาวิทยาลัยและผู้บริหารนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างเป็นรูปธรรม

หมายเหตุ หากจะประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานข้อที่ 6 นั้น ต้องแสดงข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลครบถ้วนทั้ง 10 ประการ ตามนิยามศัพท์ที่ระบุไว้ ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ของ สมศ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	สภามหาวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดครบถ้วนและมีการประเมินตนเองตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดล่วงหน้า	<p>1.1 กรรมการสภามหาวิทยาลัยทุกคนควรได้รับการชี้แจง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2537 ข้อบังคับต่าง ๆ อาทิ ข้อบังคับที่ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลและผู้บริหาร รวมทั้งทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ กรอบทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อมหาวิทยาลัยก่อนจะปฏิบัติหน้าที่</p> <p>1.2 กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลมหาวิทยาลัยไปสู่ทิศทางที่กำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัยและสภามหาวิทยาลัย และมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก</p> <p>1.3 มีการเปิดเผยประวัติกรรมการสภามหาวิทยาลัย รายงานการประเมินตนเอง และรายงานต่อสาธารณชน</p>
2	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กำหนดทิศทางการดำเนินงาน และสามารถถ่ายทอดไปยังบุคลากรทุกระดับ มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ มีการนำข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการปฏิบัติงานและพัฒนามหาวิทยาลัย	<p>2.1 ผู้บริหารและสภามหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมกันในการกำหนดนโยบาย และจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนกลยุทธ์ และนำสู่การปฏิบัติที่เป็นระบบชัดเจน โดยมีการกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพ (KPI) ของงานที่ปฏิบัติ ที่ควรมีการพิจารณาจาก 1) มิติการพัฒนาองค์กร เช่นการส่งเสริมให้อาจารย์ บุคลากรมีโอกาสศึกษาเรียนรู้ พัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ 2) มิติการพัฒนา หรือการปรับปรุงกระบวนการของมหาวิทยาลัย เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของนิสิต ทิศทางการส่งเสริมการวิจัย การบริการวิชาการและสังคม การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม 3) มิติผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงิน</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>งบประมาณ และให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ หรือ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์มหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากความคุ้มค่าของการจัดเก็บข้อมูล และการรายงานข้อมูล กับประโยชน์ที่จะได้รับ</p> <p>2.2 ผู้บริหารสร้างระบบและกลไกการถ่ายทอดนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนกลยุทธ์ให้หน่วยงานและบุคลากรทุกระดับทราบและมีความเข้าใจร่วมกัน</p> <p>2.3 ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยให้ทันสมัย นำมาใช้ในการติดตามผลการบริหารสารสนเทศ การรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้คุณภาพ (KPI) ที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และนำข้อมูลที่ได้มาใช้เพื่อการตัดสินใจปรับแผนกลยุทธ์ได้อย่างทันการ</p>
3	<p>ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามที่มอบหมาย รวมทั้งสามารถสื่อสารแผน และผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยไปยังบุคลากรในมหาวิทยาลัย</p>	<p>3.1 ผู้บริหารมีการกำกับ ติดตามผลการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์ ไปสู่การปฏิบัติในการประชุมผู้บริหารอย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง เพื่อทบทวนเป้าหมาย หรือปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งสร้างกลไกภายในเพื่อสื่อสารแผนการดำเนินงานไปยังบุคลากรกลุ่มเป้าหมายทุกระดับที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3.2 ผู้บริหารมีการประเมินผลการดำเนินงานที่สำคัญตามภารกิจของมหาวิทยาลัยอย่างครบถ้วน รวมทั้งการติดตามผลสัมฤทธิ์ อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง เพื่อทบทวนเป้าหมาย หรือปรับแผนการดำเนินงานในรอบปีถัดไป พร้อมแจ้งผลการดำเนินงานไปยังบุคลากรทุกระดับผ่านการสื่อสารภายใน โดยใช้สื่อต่าง ๆ ที่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย</p>
4	<p>ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้อำนาจในการตัดสินใจแก่บุคลากรตามความเหมาะสม</p>	<p>4.1 ผู้บริหารควรมีระบบการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน อันจะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>4.2 ผู้บริหารดำเนินการปรับลดขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการ โดยการมอบอำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติระดับถัดไป เพื่อเพิ่มความคล่องตัว พร้อมกับมีการกำกับ และตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบการทำงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุ้มค่า และมีความเสี่ยงอยู่ระดับในที่ยอมรับได้</p> <p>4.3 ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจต่อบุคลากรเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดโครงการรางวัล คุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการโครงการพัฒนาองค์กรให้คล่องตัว (lean organization) เป็นต้น</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
5	ผู้บริหารถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมพัฒนาผู้ร่วมงานเพื่อให้สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยเต็มตามศักยภาพ	<p>5.1 ผู้บริหารมีการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ร่วมงาน โดยเน้นการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การสอนงานที่หน้างาน (on – the – job training) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น</p> <p>5.2 ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ควรนำหลักการจัดการความรู้มาใช้ในการแลกเปลี่ยนความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติงาน อาทิ การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติ (community of practices) เป็นต้น</p>
6	ผู้บริหารบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลโดยคำนึงถึงประโยชน์ของมหาวิทยาลัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	<p>6.1 ผู้บริหารควรยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือในการบริหารการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้ไปสู่ทิศทางที่กำหนดร่วมกันระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัย โดยให้สอดคล้องทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก</p> <p>6.2 ผู้บริหารมีการดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในประเด็นการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องคุณภาพทางวิชาการและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน</p> <p>6.3 ผู้บริหารมีการเปิดเผยประวัติ มีรายงานประเมินตนเอง จัดทำรายงานสรุปผลการทำงานและรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี</p> <p>6.4 ผู้บริหารมีการติดตามผลการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย และรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี</p>
7	สภามหาวิทยาลัยประเมินผลการบริหารงานของมหาวิทยาลัยและผู้บริหารนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบริหารงานอย่างเป็นรูปธรรม	<p>7.1 สภามหาวิทยาลัยประเมินผลการบริหารงานของสถาบันและผู้บริหารตามที่ระบุไว้ในกฎหมายหรือพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2537 และข้อบังคับมหาวิทยาลัยที่ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลผู้บริหารและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน หรือตามข้อตกลงที่ทำร่วมกันระหว่างสภามหาวิทยาลัยและผู้บริหาร</p> <p>7.2 สภามหาวิทยาลัยควรยึดหลักการประเมินผลการบริหารงานแบบกัลยาณมิตร กล่าวคือใช้หลักการที่มุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา หรือปรับปรุงมหาวิทยาลัยให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง</p> <p>7.3 ผู้บริหารมีการนำผลการประเมินจากสภามหาวิทยาลัยไปใช้ปรับปรุงการบริหารงาน อาทิ จัดทำแผนการบริหารงาน และรายงานผลการดำเนินงานต่อสภามหาวิทยาลัยในโอกาสที่เหมาะสม</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : ศูนย์พัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา/ กองการเจ้าหน้าที่

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มาตรฐานการอุดมศึกษาข้อที่ 3 กำหนดให้มหาวิทยาลัยมีการสร้างและพัฒนา สังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่มหาวิทยาลัยแห่ง การเรียนรู้ โดยมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือ เอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในมหาวิทยาลัยสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้มหาวิทยาลัยมีความสามารถในเชิง แข่งขันสูงสุด กระบวนการในการบริหารจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยประกอบด้วย การระบุมหาวิทยาลัย การคัดเลือก การรวบรวม การจัดเก็บความรู้การเข้าถึงข้อมูล และการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ ภายในมหาวิทยาลัยการ กำหนดแนววิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยให้ดียิ่งขึ้น

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการกำหนดประเด็นความรู้ และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยอย่างน้อยครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย
2. กำหนดบุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัยอย่างชัดเจนตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1
3. มีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 และเผยแพร่ไปสู่บุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด
4. มีการรวบรวมความรู้ตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี มาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยเผยแพร่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge)

5. มีการนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ในการศึกษาปัจจุบันหรือปีการศึกษาที่ผ่านมาที่เป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) และจากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง

หมายเหตุ สำหรับเกณฑ์มาตรฐานประเด็นที่ 1 ของหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอนให้ปรับเป็น
1. มีการกำหนดประเด็นความรู้ และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยอย่างน้อยครอบคลุมพันธกิจหลัก

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	การกำหนดประเด็นความรู้ และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์	<p>1.1 มหาวิทยาลัยควรศึกษาเป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ หรือวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย ว่ามีประเด็นใดที่มุ่งเน้นเป็นสำคัญ หรือมุ่งสู่อัตลักษณ์ใดที่ต้องการ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนปฏิบัติการในการจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย</p> <p>1.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในการกำหนดประเด็นความรู้ อาจประกอบด้วย รองอธิการบดีผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้างาน ที่กำกับดูแลด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต ด้านวิจัย รวมทั้งด้านอื่นๆ ที่เป็นไปตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย</p> <p>1.3 มหาวิทยาลัยควรมีเป้าหมายในการจัดการความรู้ โดยเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะความสามารถของบุคลากรภายในเป็นหลัก โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย รวมทั้งประเด็นการจัดการความรู้ที่มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นตามอัตลักษณ์ เช่น เทคนิคการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนรู้ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) เทคนิคการเพิ่มผลงานวิจัยภายในมหาวิทยาลัย เป็นต้น</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
2	กำหนดบุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย และด้านการวิจัย	<p>2.1 กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย อย่างน้อยควรเป็นบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตและการวิจัย เช่น คณาจารย์หรือนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรู้ดังกล่าว รวมทั้งด้านอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยมุ่งเน้น</p> <p>2.2 มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายให้มีการสำรวจผลการปฏิบัติงานที่เป็นจุดเด่นของอาจารย์หรือนิสิตในแต่ละคณะ หรือสาขาวิชา โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัยที่สะท้อนอัตลักษณ์ของสาขาวิชานั้นๆ เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นสำหรับใช้ในกระบวนการจัดการความรู้ให้ได้ องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา</p>
3	การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี	<p>3.1 มหาวิทยาลัยควรเชิญบุคลากรภายใน หรือภายนอกที่มีผลงานดีเด่นทางด้านวิชาการ และผลงานทางด้านวิจัย รวมทั้งผลงานด้านอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นมาถ่ายทอดความรู้ เคล็ดลับ หรือนวัตกรรมอย่างสม่ำเสมอผ่านเวทีต่าง ๆ เช่น การจัดประชุมสัมมนา เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเจ้าของความรู้ เคล็ดลับ หรือนวัตกรรมดังกล่าว</p> <p>3.2 มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้มีบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัย เช่น การส่งเสริมให้มีชุมชนนักปฏิบัติและเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ ทั้งระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม ทั้งด้านงบประมาณ เวลา สถานที่</p>
4	การรวบรวมความรู้ตามประเด็นความรู้ที่กำหนด ที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี มาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ	<p>4.1 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี มาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เป็นหมวดหมู่เพื่อให้บุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเข้าถึงแนวปฏิบัติที่ดีได้ง่าย</p> <p>4.2 ควรมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และเผยแพร่ความรู้ในองค์กรให้เกิดความประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด</p> <p>4.3 ควรมีการจัดพิมพ์วารสาร หรือสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และยกย่องให้เกียรติแก่ผู้เป็นเจ้าของความรู้ เคล็ดลับ หรือนวัตกรรมดังกล่าว</p>
5	การนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง	<p>5.1 ผู้รับผิดชอบควรวิเคราะห์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีจากแหล่งต่าง ๆ เช่น นวัตกรรมที่ได้จากการจัดการความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย และสังคม นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>5.2 ผู้รับผิดชอบควรขยายผลการปรับใช้ไปยังหน่วยงานต่างๆ และ</p>

ชื่อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>ติดตามวัดผลตามประเด็นความรู้และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิต และด้านการวิจัย</p> <p>5.3 มีกลไกการนำผลการประเมินคุณภาพจากภายในและภายนอกด้านการจัดการความรู้มาปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัย</p> <p>5.4 ผู้รับผิดชอบควรสรุปผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย</p>

ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองแผนงาน/ สำนักคอมพิวเตอร์

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน

หมายเหตุ ตัวบ่งชี้ระดับคณะวิชาและหน่วยงานสนับสนุนไม่ต้องรายงานผลการประเมินตนเอง ให้ใช้ผลการดำเนินงานและคะแนนจากระดับมหาวิทยาลัย

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจที่สอดคล้องกับนโยบายและการวางแผนระดับมหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นระบบที่สมบูรณ์สามารถเชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เป็นระบบที่ใช้งานได้ ทั้งเพื่อการบริหาร การวางแผน และการตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับ เพื่อการปฏิบัติงานตามภารกิจทุกด้านของบุคลากร เพื่อการติดตามตรวจสอบและประเมินการดำเนินงาน ตลอดจนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ระบบดังกล่าวต้องมีความสะดวกในการใช้งาน โดยประเมินจากความพึงพอใจของผู้ใช้

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีแผนระบบสารสนเทศ (Information System Plan)
2. มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยโดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารจัดการ และการเงิน และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
3. มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศ
4. มีการนำผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศมาปรับปรุงระบบสารสนเทศ
5. มีการส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายของหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนด

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	แผนระบบสารสนเทศ (Information System Plan)	<p>1.1 มหาวิทยาลัยควรตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนระบบสารสนเทศที่ประกอบไปด้วยผู้บริหารด้านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยและกลุ่มผู้บริหารที่เป็นผู้ใช้ระบบสารสนเทศ</p> <p>1.2 แผนระบบสารสนเทศควรสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย</p> <p>1.3 ระบบสารสนเทศที่นำเสนอในแผนระบบสารสนเทศควรประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย</p> <ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ ความสามารถในการทำงานของระบบแต่ละระบบ - ความสอดคล้องของแต่ละระบบที่มีต่อแต่ละกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย - ความสัมพันธ์ระหว่างระบบสารสนเทศที่นำเสนอใหม่ กับระบบสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน - ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการใช้ ในแต่ละระบบทั้ง hardware software (system software และ application software) database peopleware และ facilities อื่นๆ - งบประมาณที่ต้องการใช้ในแต่ละระบบ - การประเมินความคุ้มค่าของระบบสารสนเทศ - การจัดลำดับความสำคัญของระบบสารสนเทศ
2	ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย โดยอย่างน้อยต้องครอบคลุมการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารจัดการ และการเงิน และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ	<p>ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจเป็นระบบสารสนเทศที่นำข้อมูลจากระบบสารสนเทศในการดำเนินงานตามปกติ เช่น ระบบบัญชี ระบบลงทะเบียนนิสิต ระบบทะเบียนประวัติ เป็นต้น มาสร้างเป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารใช้ในการบริหารและการตัดสินใจในเรื่องที่เป็นพันธกิจของมหาวิทยาลัยได้อย่างครบถ้วน ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การเงิน การบริหารจัดการด้านอื่น ๆ รวมทั้งเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาด้วย</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
3	การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศ	<p>3.1 ผู้รับผิดชอบควรจัดทำแบบประเมิน ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาในการเก็บแบบประเมินให้สอดคล้องกับลักษณะการเข้าใช้ระบบ เช่น มีการประเมินความพึงพอใจทุกครั้งที่มีการใช้ระบบหรือทุกเดือน ทุกภาคการศึกษา ทุกปีการศึกษา เป็นต้น</p> <p>3.2 ผู้รับผิดชอบด้านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยควรดำเนินการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p>
4	การนำผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศมาปรับปรุงระบบสารสนเทศ	<p>4.1 กำหนดผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสารสนเทศ</p> <p>4.2 นำผลการประเมินความพึงพอใจมาใช้ในการจัดทำแผนปรับปรุงระบบสารสนเทศ</p> <p>4.3 แผนปรับปรุงระบบสารสนเทศควรผ่านการพิจารณาจากผู้บริหารแล้ว</p> <p>4.4 ดำเนินการตามแผนปรับปรุงระบบสารสนเทศตามระยะเวลาที่กำหนด</p>
5	การส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายของหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนด	มีการส่งข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ได้แก่ ระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (CHE QA online) ระบบฐานข้อมูลรายบุคคลด้านนิสิต บุคลากร และหลักสูตรในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 ระบบบริหารความเสี่ยง

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองแผนงาน

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีระบบบริหารความเสี่ยง โดยการบริหารและควบคุมปัจจัยกิจกรรม และกระบวนการดำเนินงานที่อาจเป็นมูลเหตุของความเสียหาย (ทั้งในรูปของตัวเงิน หรือไม่ใช่ตัวเงิน เช่น ชื่อเสียง และการฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือความคุ้มค่า) เพื่อให้ระดับความเสี่ยง และขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่ยอมรับและควบคุมได้ โดยคำนึงถึงการเรียนรู้วิธีการป้องกันจากการคาดการณ์ปัญหาล่วงหน้าและโอกาสในการเกิด เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหา รวมทั้งการมีแผนสำรองต่อภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้มั่นใจว่าระบบงานต่างๆ มีความพร้อมใช้งาน มีการปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัยตาม ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์เป็นสำคัญ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานบริหารความเสี่ยง โดยมีผู้บริหารระดับสูงและตัวแทนที่รับผิดชอบพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน
2. มีการวิเคราะห์และระบุความเสี่ยง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างน้อย 3 ด้านตามบริบทของมหาวิทยาลัย ตัวอย่างเช่น
  - ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคารสถานที่)
  - ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย
  - ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
  - ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตร การบริหารงานวิจัย ระบบงาน ระบบประกันคุณภาพ
  - ความเสี่ยงด้านบุคลากรและความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล โดยเฉพาะจรรยาบรรณของอาจารย์และบุคลากร

- ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก
  - อื่น ๆ ตามบริบทของมหาวิทยาลัย
3. มีการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงและจัดลำดับ ความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อ 2
4. มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีระดับความเสี่ยงสูง และดำเนินการตามแผน
5. มีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และรายงานต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
6. มีการนำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะจากสภามหาวิทยาลัยไปใช้ ในการปรับแผนหรือวิเคราะห์ความเสี่ยงในรอบปีถัดไป

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 หรือ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ

หมายเหตุ

คะแนนการประเมินจะเท่ากับ 0 หากพบว่าเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้นภายในมหาวิทยาลัยในรอบปีการประเมิน ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความปลอดภัยของนิสิต คณาจารย์ บุคลากร หรือต่อชื่อเสียงภาพลักษณ์หรือต่อความมั่นคงทางการเงินของมหาวิทยาลัย อันเนื่องมาจากความบกพร่องของมหาวิทยาลัยในการควบคุม หรือจัดการกับความเสี่ยง หรือปัจจัยเสี่ยงที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยมีหลักฐานประกอบที่ชัดเจน ตัวอย่างความเสี่ยงร้ายแรงที่ให้ผลประเมินเป็นศูนย์ (0) คะแนน เช่น

1. มีการเสียชีวิตและถูกทำร้ายร่างกายหรือจิตใจอย่างรุนแรงของนิสิต คณาจารย์ บุคลากรภายในมหาวิทยาลัย ทั้งๆ ที่อยู่ในวิสัยที่มหาวิทยาลัยสามารถป้องกันหรือลดผลกระทบในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ แต่ไม่พบแผนการจัดการความเสี่ยงหรือไม่พบความพยายามของมหาวิทยาลัย ในการระงับเหตุการณ์ดังกล่าว
2. มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานเสื่อมเสียชื่อเสียงหรือมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีอันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ เช่น คณาจารย์ นักวิจัย หรือบุคลากรขาดจริยธรรม จรรยาบรรณ การไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานหรือกฎกระทรวง และเกิดเป็นข่าวปรากฏให้เห็นตามสื่อต่าง เช่น หนังสือพิมพ์ ข่าว online เป็นต้น

3. มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานขาดสภาพคล่องในด้านการเงินจนทำให้ต้องปิดหลักสูตรหรือไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ส่งผลกระทบต่อนิสิตปัจจุบันที่เรียนอยู่อย่างรุนแรง

** หากมีคณะใดคณะหนึ่งได้คะแนนการประเมินเป็นศูนย์ (0) แล้ว มหาวิทยาลัยก็จะได้คะแนนการประเมินเป็นศูนย์ (0) ด้วยเช่นกัน หากเป็นไปตามเงื่อนไขที่กล่าวไว้ข้างต้นการไม่เข้าข่ายที่ทำให้ผลการประเมินได้คะแนนเป็นศูนย์ (0) ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเชิงป้องกัน หรือมีแผนรองรับเพื่อลดผลกระทบสำหรับความเสี่ยงที่ทำให้เกิดเรื่องร้ายแรงดังกล่าวไว้ล่วงหน้า และดำเนินการตามแผน

2. เป็นเหตุสุดวิสัยอยู่นอกเหนือการบริหารจัดการ (การควบคุมหรือการป้องกัน) ของมหาวิทยาลัย

3. เหตุการณ์ร้ายแรงดังกล่าวมีความรุนแรงที่ลดน้อยลงมาจากแผนรองรับผลกระทบที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานบริหารความเสี่ยง โดยมีผู้บริหารระดับสูงและตัวแทนที่รับผิดชอบพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน	1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง และตัวแทนที่รับผิดชอบในแต่ละพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย 1.2 มีการระบุรายละเอียดการทำงานของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เช่น นโยบายหรือแนวทางในการดำเนินงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ กำหนดระยะเวลาให้มีการประชุมของคณะกรรมการหรือคณะทำงานฯ อย่างสม่ำเสมอ
2	การวิเคราะห์และระบุความเสี่ยง และปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างน้อย 3 ด้านตามบริบทของมหาวิทยาลัย	ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในประเด็นต่าง ๆ เช่น - ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงิน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอาคารสถานที่) - ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย - ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ - ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตรการบริหารงานวิจัย ระบบงาน ระบบประกันคุณภาพ - ความเสี่ยงด้านบุคลากรและความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล โดยเฉพาะจรรยาบรรณของอาจารย์และบุคลากร - ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอก - ความเสี่ยงด้านอื่นๆ ตามบริบทของมหาวิทยาลัย

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		<p>2.1 วิเคราะห์และระบุความเสี่ยงพร้อมปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย หรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายในการบริหารการศึกษา</p> <p>2.2 ประเด็นความเสี่ยงที่นำมาพิจารณาควรมองถึงเหตุการณ์ในอนาคตที่มีโอกาสเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยด้านชื่อเสียง คุณภาพการศึกษา รวมถึงความสูญเสียทางด้านชีวิตบุคลากร และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ</p> <p>2.3 ปัจจัยเสี่ยงหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอาจใช้กรอบแนวคิดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคน อาคารสถานที่ อุปกรณ์ วิธีการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เป็นต้น</p> <p>2.4 จัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง โดยพิจารณาจากมิติของโอกาสและผลกระทบจากความเสียหาย</p>
3	การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์	<p>3.1 ระดับความเสี่ยงอาจกำหนดเป็นเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพที่สะท้อนถึงความเสี่ยงระดับสูง กลาง ต่ำ ได้</p> <p>3.2 ควรมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทั้งในด้านของโอกาสและผลกระทบ</p> <p>3.3 การประเมินโอกาสในการเกิดความเสี่ยง ให้ประเมินจากความเสี่ยงที่เคยเกิดเหตุการณ์เสี่ยงในอดีต หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ในอนาคต โดยคาดการณ์จากข้อมูลในอดีต รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมปัจจัยเสี่ยงในปัจจุบัน</p> <p>3.4 การประเมินผลกระทบของความเสี่ยง ให้ประเมินจากความรุนแรง ถ้ามีเหตุการณ์เสี่ยงดังกล่าวเกิดขึ้น โดยจะมีความรุนแรงมาก ถ้ากระทบต่อความเชื่อมั่นต่อคุณภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย ฐานะการเงินขวัญกำลังใจและความปลอดภัยของบุคลากร เป็นต้น</p>
4	การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีระดับความเสี่ยงสูง และดำเนินการตามแผน	<p>4.1 จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อการบรรลุเป้าหมาย โดยต้องกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรในมหาวิทยาลัย และดำเนินการแก้ไข ลด หรือป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น อย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>4.2 สร้างมาตรการควบคุมความเสี่ยง โดยใช้เทคนิค 4 T คือ Take การยอมรับความเสี่ยง Treat การลดหรือควบคุมความเสี่ยง Transfer การโอนหรือกระจายความเสี่ยง และ Terminate การหยุดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่มหาวิทยาลัยจะเกิดความเสียหาย (ทั้งในรูปแบบของตัวเงินและไม่ใช่ ตัวเงิน เช่น ชื่อเสียง การฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือ</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		ความคุ้มค่า คุณค่า)
5	การติดตาม แลประเมินผล การดำเนินงานตามแผน และรายงานต่อ สภามหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณา	5.1 มีการรายงานความก้าวหน้าหรือผลการดำเนินงานตามแผน ต่อสภามหาวิทยาลัย 5.2 มีการรายงานสรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานต่อสภามหาวิทยาลัย
6	การนำผลการประเมิน และ ข้อเสนอแนะจาก สภามหาวิทยาลัยไปใช้ในการปรับแผนหรือ วิเคราะห์ความเสี่ยง	แผนบริหารความเสี่ยงในรอบปีถัดไป ควรพิจารณาระดับความเสี่ยง ที่เหลืออยู่หลังการจัดการ ความเสี่ยงและข้อเสนอแนะจากสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งความเสี่ยงใหม่จากนโยบาย หรือสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในมหาวิทยาลัย และจากหน่วยงานกำกับ

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

หลักการ

การเงินและงบประมาณเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัย ทั้งงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย เช่น ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงการศึกษาต่างๆ ของนิสิต รายได้จากงานวิจัย บริการทางวิชาการ ค่าเช่าทรัพย์สิน ฯลฯ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจะต้องมีแผนการ ใช้เงินที่สะท้อนความต้องการใช้เงินเพื่อการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปี ของมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำความเข้าใจกับการวิเคราะห์ทางการเงิน เช่น ค่าใช้จ่าย ทั้งหมดต่อจำนวนนิสิต ทรัพย์สินถาวรต่อจำนวนนิสิต ค่าใช้จ่ายที่มหาวิทยาลัยใช้สำหรับการผลิตบัณฑิตต่อหัว จำแนกตามกลุ่มสาขา รายได้ทั้งหมดของมหาวิทยาลัย หลังจากหักงบ (ค่าใช้จ่าย) ดำเนินการทั้งหมด งบประมาณในการพัฒนาอาจารย์ ความรวดเร็วในการเบิกจ่าย ร้อยละของ งบประมาณที่ประหยัดได้หลังจากที่ปฏิบัติตามภารกิจทุกอย่างครบถ้วน สิ่งเหล่านี้จะเป็นการแสดง ศักยภาพเชิงการบริหารจัดการด้านการเงินของมหาวิทยาลัยที่เน้นถึงความโปร่งใส ความถูกต้อง ใช้เม็ดเงินอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. แผนพัฒนาด้านการเงินระดับอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. แผนปฏิบัติงานประจำปีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
5. มาตรฐานแผนการปฏิบัติราชการของสำนักงบประมาณ
6. รายงานงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 8.1 ระบบและกลไกการเงินและงบประมาณ

ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 ระบบและกลไกการเงินและงบประมาณ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองคลังและพัสดุ/ กองแผนงาน/ สำนักตรวจสอบภายใน

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยจะต้องมีระบบในการจัดหาและจัดสรรเงินอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้อง มีแผนกลยุทธ์ทางการเงินซึ่งเป็นแผนจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่างๆ ที่สามารถ ผลักดันแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยให้สามารถดำเนินการได้ มีการวิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่ายของ การดำเนินงาน ทั้งจากงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้อื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยได้รับ มีการจัดสรร งบประมาณและการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบครบทุกพันธกิจ มีระบบการตรวจสอบ การใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ รายงานทางการเงินต้องแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายในทุกพันธกิจ โครงการกิจกรรมเพื่อให้สามารถวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความมั่นคงของมหาวิทยาลัยได้

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีแผนกลยุทธ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย
2. มีแนวทางจัดหาทรัพยากรทางการเงิน หลักเกณฑ์การจัดสรร และการวางแผนการ ใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้
3. มีงบประมาณประจำปีที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการในแต่ละพันธกิจ และการพัฒนา มหาวิทยาลัยและบุคลากร
4. มีการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบ และรายงานต่อสภามหาวิทยาลัยอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
5. มีการนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์สถานะทางการเงิน และความมั่นคงของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง
6. มีหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอก ทำหน้าที่ตรวจ ติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตาม ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
7. ผู้บริหารระดับสูงมีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนำข้อมูลจาก รายงานทางการเงินไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ

หมายเหตุ

แผนกลยุทธ์ทางการเงิน เป็นแผนระยะยาวที่ระบุที่มาและใช้ไปของทรัพยากรทางการเงินของมหาวิทยาลัยที่สามารถผลักดันแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยให้สามารถดำเนินการได้แผนกลยุทธ์ทางการเงินจะสอดคล้องไปกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยควรประเมินความต้องการทรัพยากรที่ต้องจัดหาสำหรับการดำเนินงานตามกลยุทธ์แต่ละกลยุทธ์ และประเมินมูลค่าของทรัพยากรออกมาเป็นเงินทุนที่ต้องการใช้ ซึ่งจะเป็นความต้องการเงินทุนในระยะยาวเท่ากับเวลาที่มหาวิทยาลัยใช้ในการดำเนินการให้กลยุทธ์นั้น บังเกิดผลจากนั้นจึงจะกำหนดให้เห็นอย่างชัดเจนถึงที่มาของเงินทุนที่ต้องการใช้ว่าสามารถจัดหาได้จากแหล่งเงินทุนใด เช่น รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษา งบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินทุนสะสมของหน่วยงาน เงินบริจาคจากหน่วยงานภายนอกหรือศิษย์เก่า หรือมหาวิทยาลัยจะต้องมีการระดมทุนด้วยวิธีการอื่นๆ อีกเพิ่มเติม เช่น การแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นมูลค่า รวมทั้งมีการวิเคราะห์ต้นทุนของการดำเนินงานด้วย เช่น ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตบัณฑิตในแต่ละหลักสูตร โดยที่ระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ทางการเงินจะเท่ากับระยะเวลาของแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 ข้อ	มีการดำเนินการ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	แผนกลยุทธ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย	1.1 แผนกลยุทธ์ทางการเงินเป็นแผนที่แสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มา และแหล่งใช้ไปของเงินที่ต้องใช้ในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ 1.2 มหาวิทยาลัยควรตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ดำเนินการวิเคราะห์ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย และทำการประเมินมูลค่าของทรัพยากรที่ต้องใช้ ซึ่งจะ เป็นงบประมาณในการดำเนินการตามแผน และกำหนดแหล่งที่มาของงบประมาณดังกล่าว ซึ่งอาจจะเป็นงบประมาณแผ่นดิน เงินรายได้มหาวิทยาลัย เงินบริจาค หรือมหาวิทยาลัยจะต้องจัดให้มีการระดมทุนจากแหล่งทุนต่างๆก่อน ที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดทำงบประมาณประจำปีตามแหล่งงบประมาณนั้นๆ
2	แนวทางจัดหาทรัพยากรทางด้านการเงินหลักเกณฑ์การจัดสรร และ	2.1 มีแนวทางการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมกับลักษณะของค่าใช้จ่ายหรือเงินทุนและเพียงพอ สำหรับการบริหารภารกิจของมหาวิทยาลัยในทุกด้าน

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
	การวางแผนการใช้เงิน อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้	<p>ให้เป็นไปตามเป้าหมาย</p> <p>2.2 มีแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดล่วงหน้า และได้รับการยอมรับโดยทั่วไปของประชาคม ในกรณีที่มีหลักเกณฑ์ในการจัดสรรทรัพยากรอยู่แล้วควรได้มีการทบทวนความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน</p> <p>2.3 มีแผนการจัดหาทรัพยากรทางการเงินอย่างเพียงพอ สำหรับการบริหารภารกิจของมหาวิทยาลัยในทุกด้านให้เป็นไปตามเป้าหมาย และมีแผนใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะทำให้รายได้รายจ่าย เป็นไปอย่างเหมาะสม</p>
3	งบประมาณประจำปีที่ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ในแต่ละพันธกิจ และ การพัฒนามหาวิทยาลัย และบุคลากร	<p>มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งอาจจะมีวิธีการและหลักการในการทำ งบประมาณประจำปีที่แตกต่างกันได้ แต่อย่างไรก็ตามหลังจากได้มีการจัดทำ งบประมาณประจำปีเสร็จแล้ว ก่อนที่จะนำงบประมาณประจำปีเสนอ สภามหาวิทยาลัย ควรได้มีการวิเคราะห์การใช้ไปของเงินตามงบประมาณใน ด้านต่างๆ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณประจำปีสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ในแต่ละปีมากน้อยเพียงใด - เมื่อวิเคราะห์ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยแล้ว งบประมาณประจำปีในแต่ละพันธกิจมีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด - เมื่อวิเคราะห์ตามแผนการพัฒนามหาวิทยาลัยแล้ว งบประมาณประจำปีสำหรับการพัฒนาบุคลากรมีความเหมาะสมตามนโยบายมากน้อยเพียงใด
4	การจัดทำรายงาน ทางการเงินอย่างเป็นระบบ และรายงานต่อ สภามหาวิทยาลัย	<p>มีการจัดทำรายงานทางการเงินที่อย่างน้อยประกอบไปด้วยงบรายรับ ค่าใช้จ่ายและงบดุลอย่างเป็นระบบ อย่างน้อยทุก 6 เดือน ปีละ 2 ครั้ง เพื่อจะรู้ถึงสถานะของเงินรายได้ หักค่าใช้จ่ายแล้ว มหาวิทยาลัยมี งบประมาณเหลือเพียงพอ ที่จะใช้ในกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในช่วงถัดไปมี การนำรายงานทางการเงินเสนอผู้บริหารของมหาวิทยาลัย และ สภามหาวิทยาลัย</p>
5	การนำข้อมูลทางการเงิน ไปใช้ในการวิเคราะห์ ค่าใช้จ่าย และวิเคราะห์ สถานะทางการเงินและ ความมั่นคงของ มหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง	<p>5.1 จัดทำรายงานการเงินงบประมาณตามแผนการดำเนินงานเสนอ ผู้บริหาร เป็นรายงานที่แจ้งให้ผู้บริหารได้ทราบว่า ได้ใช้เงินตามแผนหรือไม่ และได้ใช้เงินกับกิจกรรมใด มีผลลัพธ์จากการทำงานอย่างไรบ้าง มีงบประมาณเหลือจ่ายในแต่ละแผนเท่าไร</p> <p>5.2 มีการจัดทำค่าใช้จ่ายต่อหัวของนิสิต</p> <p>5.3 มีการจัดทำรายงานการลงทุนของมหาวิทยาลัย</p> <p>5.4 มีการวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์รายรับและรายจ่ายในอนาคต</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
6	หน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอก ทำหน้าที่ตรวจ ติดตามการใช้เงินให้เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด	<p>6.1 มหาวิทยาลัยที่ไม่ได้มีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบภายนอกอยู่แล้วควรจัดให้มีผู้ตรวจสอบภายนอกเข้าตรวจสอบเป็นประจำทุกปี สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบภายนอกอยู่แล้วนั้น หากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้เข้าตรวจสอบเป็นประจำทุกปีควรจัดให้มีผู้ตรวจสอบภายนอกเข้าตรวจสอบเป็นประจำทุกปี</p> <p>6.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit committee) หรือรวมทั้งผู้ตรวจสอบภายในอย่างเป็นทางการ</p>
7	ผู้บริหารระดับสูงมีการติดตามผลการใช้เงินให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินไปใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ	<p>7.1 ผู้บริหารสามารถใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจช่วยในการติดตามการใช้เงิน จัดทำรายงานต่างๆ ที่เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องทราบ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถานะทางการเงินของหน่วยงาน</p> <p>7.2 มีการนำรายงานทางการเงินเสนอสภามหาวิทยาลัยตามแผนที่กำหนด</p>

องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

หลักการ

ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงศักยภาพ การพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัย โดยต้องครอบคลุมทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้น มหาวิทยาลัยจะต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง และมีกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมด้านการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในที่เป็นลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัย

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553
4. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
5. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
7. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education) (TQF: HEd.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา
9. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
10. นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
11. คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวบ่งชี้ จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 9.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : ศูนย์พัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา/ หน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน

คำอธิบายตัวบ่งชี้ :

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นภารกิจของมหาวิทยาลัยตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2)พ.ศ.2545 ซึ่งมหาวิทยาลัยต้องสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ ประเมินและพัฒนาการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าประสงค์ และระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการวัดผลสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในรวมทั้งการรายงานผลการประกันคุณภาพต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน มีการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และมีนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจได้ว่ามหาวิทยาลัยสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพันธกิจและพัฒนาการของมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ระดับภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการกำหนดนโยบายและให้ความสำคัญเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยคณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย
3. มีการกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
4. มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครบถ้วน ประกอบด้วย 1) การควบคุม ติดตามการดำเนินงาน และประเมินคุณภาพ 2) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตาม

กำหนดเวลา โดยเป็นรายงานที่มีข้อมูลครบถ้วนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ใน CHE QA Online และ 3) การนำผลการประเมินคุณภาพไปทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

5. มีการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาปรับปรุงการทำงาน และส่งผลให้มีการพัฒนาผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ทุกตัวบ่งชี้

6. มีระบบสารสนเทศที่ให้ข้อมูลสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในครบทั้ง 9 องค์ประกอบคุณภาพ

7. มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะนิสิตผู้ใช้บัณฑิต และผู้ใช้บริการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

8. มีเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัย และมีกิจกรรมร่วมกัน

9. มีแนวปฏิบัติที่ดีหรืองานวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่หน่วยงานพัฒนาขึ้น และเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 หรือ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 หรือ 5 หรือ 6 ข้อ	มีการดำเนินการ 7 หรือ 8 ข้อ	มีการดำเนินการ 9 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพันธกิจและพัฒนาการของมหาวิทยาลัย	<p>1.1 มหาวิทยาลัย ควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของมหาวิทยาลัย โดยอาจเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายทั้งในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือเป็นระบบเฉพาะที่มหาวิทยาลัยพัฒนาขึ้นเอง</p> <p>1.2 ระบบประกันคุณภาพที่นำมาใช้ต้องเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดำเนินการเป็นประจำ โดยเริ่มจากการวางแผนการดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ ประเมินและการปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้การดำเนินการกิจบรรลุเป้าประสงค์และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.3 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและประสานงานด้านการประกันคุณภาพ เพื่อผลักดันให้มีการประกันคุณภาพเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับ</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		มหาวิทยาลัย คณะวิชา ภาควิชา / สาขาวิชา จนถึงระดับผู้ปฏิบัติแต่ละบุคคล
2	การกำหนดนโยบายและให้ความสำคัญเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยคณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย	<p>2.1 คณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย ต้องให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคีทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย</p> <p>2.2 มีหน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบการจัดระบบการประกันคุณภาพพร้อมทั้งกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสม</p> <p>2.3 มีกลไกเชื่อมโยงการปฏิบัติงานตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับภาควิชาหรือสาขาวิชา ระดับคณะวิชา ถึงระดับมหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้คุณภาพตามมหาวิทยาลัย หรือคณะวิชาที่กำหนด</p> <p>2.4 มีคู่มือคุณภาพในแต่ละระดับเพื่อกำกับการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม</p> <p>2.5 มีกลไกการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง</p>
3	การกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	<p>3.1 มหาวิทยาลัย อาจกำหนดมาตรฐานและกำหนดตัวบ่งชี้ที่ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของตนเอง แต่ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดกับมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนมาตรฐาน และกฎเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3.2 ตัวบ่งชี้ที่เพิ่มเติมขึ้นตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ควรชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ครบถ้วนทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตหรือผลลัพธ์</p> <p>3.3 เกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่ดีที่ใช้กำกับแต่ละตัวบ่งชี้ ต้องสามารถวัดระดับคุณภาพตามเป้าหมายของตัวบ่งชี้ และเป็นเกณฑ์ที่นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p>
4	การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครบถ้วน	<p>4.1 มีการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่สมบูรณ์ครบถ้วนโดยมีการกำหนดการควบคุมคุณภาพ การติดตามการดำเนินงาน และการประเมินคุณภาพ</p> <p>4.2 มีการนำวงจร PDCA เข้ามาใช้ในการดำเนินงานด้านระบบคุณภาพ และการปรับปรุงระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน</p> <p>4.3 มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพที่มีข้อมูลครบถ้วนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดใน CHE QA Online เสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณา พร้อมทั้งเสนอมาตรการและแผนเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพตามผลการประเมินในแต่ละปี โดยส่งรายงานให้ต้นสังกัด</p>

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน
5	การนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาปรับปรุงการทำงาน และส่งผลให้มีการพัฒนาผลการดำเนินงาน	มหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์นำผลจากการประเมินคุณภาพ มาตรการ และแผนพัฒนาคุณภาพในแต่ละปี ไปวิเคราะห์และดำเนินการหรือประสานงานกับคณะกรรมการ / หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบโดยตรงหรือร่วมรับผิดชอบ โดยมีเป้าหมายให้ผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย มีการพัฒนาขึ้นจากปีก่อนหน้าทุกตัวบ่งชี้
6	ระบบสารสนเทศที่ให้ข้อมูลสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	มหาวิทยาลัยควรจัดให้ มีระบบสารสนเทศที่สามารถนำเสนอข้อมูลประกอบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ครบทั้ง 9 องค์ประกอบคุณภาพ และสามารถใช้ร่วมกันได้ทั้งระดับบุคคล ภาควิชา คณะวิชา และมหาวิทยาลัย รวมถึงเป็นระบบที่สามารถเชื่อมต่อกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ เช่น สกอ. สมศ. กพร. เป็นต้น
7	การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะนิสิต ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ใช้บริการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้นิสิต คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะผู้ใช้บัณฑิตและผู้รับบริการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย เช่น ผู้รับบริการด้านการวิจัย หรือ ชุมชน ผู้รับบริการทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ อาทิ ในรูปแบบของการร่วมเป็นกรรมการ การร่วมกำหนดตัวบ่งชี้ และเป้าหมาย การให้ข้อมูลป้อนกลับ หรือการให้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้านการประกันคุณภาพ เป็นต้น
8	เครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัย และกิจกรรม ร่วมกัน	8.1 มีการสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพระหว่างมหาวิทยาลัย ทั้งในส่วนของระดับมหาวิทยาลัยหรือคณะวิชา และในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรม นิสิต และอื่นๆ 8.2 มีการทำงานด้านการประกันคุณภาพร่วมกันในเครือข่าย มีผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีพัฒนาการด้านต่างๆที่เกิดขึ้น จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเครือข่าย 8.3 มีการติดตาม ประเมินผลการสร้างเครือข่าย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
9	แนวปฏิบัติที่ดีหรืองานวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่หน่วยงานพัฒนาขึ้น และเผยแพร่ให้	9.1 มีกระบวนการคัดสรรแนวปฏิบัติที่ดีในแต่ละกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 9.2 มีการเผยแพร่แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีให้กับสาธารณชน และให้หน่วยงานอื่นไปใช้ประโยชน์

ชื่อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
	หน่วยงานอื่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์	9.3 มีการวิจัยสถาบันด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และนำไปพัฒนางานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบที่ 10 การส่งเสริมนโยบายสถานศึกษา 3 ดี(3D) ของกระทรวงศึกษาธิการ

หลักการ

กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบ่มเพาะปลูกฝังปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ และมหาวิทยาลัยควรจะประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน จัดกิจกรรมที่จะมุ่งเน้นภารกิจที่จะก่อให้เกิดผลดังกล่าวตามนโยบาย 3 ดี (3D)

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายและแผนกลยุทธ์สถานศึกษา 3 ดี (3D) กระทรวงศึกษาธิการ
2. นโยบายและแผนกลยุทธ์สถานศึกษา 3 ดี (3D) ประจำปี พ.ศ.2553-2557 มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม

ตัวบ่งชี้ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 10.1 การบริหารจัดการสถานศึกษา 3ดี (3D)
- 10.2 ผลที่เกิดกับผู้เรียนตามนโยบายสถานศึกษา 3ดี (3D) มีความรู้ เจตคติที่ดี ตลอดจนเกิด

พฤติกรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 10.1 การบริหารจัดการสถานศึกษา 3 ดี (3D)

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองกิจการนิสิต/ ศูนย์พัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชาที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยมีกระบวนการบริหารจัดการเพื่อเร่งรัดพัฒนาคุณภาพนิสิต โดยมีการวางแผนการจัดกิจกรรม จัดสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัย มีความร่วมมือกับทุกฝ่าย และการติดตามประเมินผลตามแนวทางการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย 3 ดี (3D) การกำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยตามแนวนโยบาย 3 ดี (3D)

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีแผนพัฒนามหาวิทยาลัยตามแนวนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3 D) และส่งเสริมสนับสนุน ทั้งทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก และบุคคล
2. มีการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้าน ภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด
3. มีการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีองค์ความรู้และทักษะการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัย 3 ดี (3 D) อย่างมีคุณภาพ
4. มีการให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการดำเนินงานนโยบายคุณภาพมหาวิทยาลัย 3 ดี (3 D)
5. มีการกำกับ ติดตามให้มหาวิทยาลัยพัฒนา หรือมีนวัตกรรมส่งเสริมให้การดำเนินงาน เป็นไปตามมาตรฐานมหาวิทยาลัย 3 ดี (3 D)

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ
1 ข้อ	2 ข้อ	3 ข้อ	4 ข้อ	5 ข้อ

แนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ

ข้อ	กรอบการดำเนินงาน	ตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน
1	แผนพัฒนามหาวิทยาลัยตาม แนวนโยบายมหาวิทยาลัย 3 ดี (3 D) และส่งเสริม สนับสนุนทั้งทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก และ บุคคล	1.1 มหาวิทยาลัยดำเนินการกำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยตามแนวนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3 D) 1.2 มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน
2	การจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรม ด้านประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านภูมิคุ้มกันภัยจาก ยาเสพติด	ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัยตามแนวนโยบาย 3 ดี (3 D)
3	การพัฒนาคณาจารย์และ บุคลากรทางการศึกษา ให้มีองค์ความรู้และทักษะ การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนา มหาวิทยาลัย 3 ดี (3 D) อย่างมีคุณภาพ	3.1 มหาวิทยาลัยจัดสภาพแวดล้อมและการบริการ มีโครงสร้างสาระการ เรียนรู้ แผนกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ 3 ดี (3D) 3.2 มีการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสร้างสรรค์นวัตกรรม/ โครงการ/กิจกรรมเพื่อตอบสนองนโยบาย 3 ดี (3D) ที่เหมาะสมกับบริบทของ มหาวิทยาลัย
4	การให้ความร่วมมือกับ ทุกฝ่ายในการดำเนินงาน นโยบายคุณภาพ มหาวิทยาลัย 3 ดี (3 D)	มีกลไกในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายให้มีส่วนร่วมและให้การสนับสนุน กิจกรรมส่งเสริม 3 ดี (3D) ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
5	การกำกับ ติดตาม ให้มหาวิทยาลัยพัฒนา หรือ มีนวัตกรรมส่งเสริมให้การ ดำเนินงานเป็นไปตาม มาตรฐานมหาวิทยาลัย 3 ดี (3 D)	มีระบบกลไกและแผนการกำกับติดตามประเมินผลที่ชัดเจน พร้อม รายงานผลการติดตามประเมินผลและการนำผลการประเมินไปใช้ในการ พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพมหาวิทยาลัย 3 ดี (3D)

**ตัวบ่งชี้ที่ 10.2 ผลที่เกิดกับนิสิตตามนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) มีความรู้ เจตคติที่ดี
ตลอดจนเกิดพฤติกรรม**

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

ผู้รับผิดชอบหลัก : ศูนย์พัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชาที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยได้พัฒนาคุณภาพของนิสิตทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมพัฒนานิสิต โดยประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนานิสิต ตามนโยบาย 3 ดี (3D) เพื่อให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีวินัย มีความประหยัด มีความกตัญญูท่วงทีซื่อสัตย์สุจริต รู้และตระหนักในโทษภัยของยาเสพติด สร้างภูมิคุ้มกันจากสิ่งเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ ตลอดจนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรีและกีฬา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีโครงการกิจกรรมสนับสนุนนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3 D) จำนวน 1 ด้าน
2. มีโครงการกิจกรรมสนับสนุนนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3 D) จำนวน 2 ด้าน
3. มีโครงการกิจกรรมสนับสนุนนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3 D) ครบทั้ง 3 ด้าน
4. รายงานผลการเข้าร่วมโครงการของนิสิต ครบทั้ง 3 ด้าน
5. มีรายงานการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมสนับสนุนนโยบายมหาวิทยาลัย 3 ดี (3 D)

ครบทั้ง 3 ด้าน

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ	มีการดำเนินการ
1 ข้อ	2 ข้อ	3 ข้อ	4 ข้อ	5 ข้อ

องค์ประกอบที่ 11 อัตลักษณ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หลักการ

ตามเกณฑ์การประเมินประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ปีการศึกษา 2553 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินของตัวบ่งชี้ 9.1 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในข้อ 3 ได้กำหนดให้สถาบันมีการกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของสถาบัน ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมตามอัตลักษณ์ของคณะ เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด มหาวิทยาลัยจึงกำหนดตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยซึ่งผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย คราวประชุมวันที่ 6 กรกฎาคม 2553 และเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม คราวประชุมวันที่ 23 กรกฎาคม 2553

มาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
4. มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับอุดมศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
5. นโยบายการวิจัย บริการวิชาการแก่ชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวบ่งชี้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 11.1 ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 11.2 ระดับความสำเร็จของการมีหน่วยปมเพาะวิสาหกิจ
- 11.3 ระดับความสำเร็จของกิจกรรมนิสิตในการอนุรักษ์พัฒนาศิลปวัฒนธรรม

หมายเหตุ

1) ตัวบ่งชี้ 11.1 - 11.3 ตัวบ่งชี้บังคับที่คณะวิชาต้องเลือกดำเนินการอย่างน้อย 1 ตัวบ่งชี้ และคณะวิชาต้องกำหนดตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ของคณะเพิ่มเติมอย่างน้อย 1 ตัวบ่งชี้ (ตัวบ่งชี้ 11.4...,11.5...) ด้วย กำหนดจากตัวบ่งชี้ที่มหาวิทยาลัยกำหนดก็ได้ แต่ต้องนำเสนอที่ประชุมคณะฯ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2) สำหรับหน่วยสนับสนุนการเรียนการสอนไม่บังคับตัวบ่งชี้ 11.1-11.3 แต่หน่วยงานต้องกำหนดตัวบ่งชี้ที่เป็นอัตลักษณ์ของหน่วยงานเองซึ่งหมายถึงตัวบ่งชี้ด้านภารกิจหลัก (ตัวบ่งชี้ 11.4..., 11.5..., 11.....) และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมกรรมการบริหารของหน่วยงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 11.1 ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ :

สถาบันอุดมศึกษามีการบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อมุ่งศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหรือการจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่น ดังนั้น ในแผนบริการวิชาการของสถาบัน จึงควรมีโครงการ/กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหรือการจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่น แล้ววัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมจากการบรรลุวัตถุประสงค์ ของโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ และมีการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคมและชุมชน โดยโครงการ ตัวบ่งชี้ และเป้าหมายต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน

ตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือการจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่น เช่น

1. โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
2. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
3. โครงการส่งเสริมศักยภาพการผลิตโคขุนของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์
4. โครงการเศรษฐกิจพอเพียง

ฯลฯ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ (PDCA)
2. บรรลุเป้าหมายตามแผนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
3. เป็นแบบอย่างหรือแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนหรือท้องถิ่น
4. มีผลกระทบที่เกิดประโยชน์สร้างคุณค่าต่อสังคมหรือทำให้ชุมชน/องค์กรมีความเข้มแข็ง
5. ได้รับการยกย่องระดับชาติหรือนานาชาติ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ข้อมูลที่ต้องการ

1. โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหรือการจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่น
2. รายงานการประชุมของสภาสถาบันที่เห็นชอบโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือการจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่น
3. รายงานการติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือการจัดทำโครงการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่น และหลักฐานการนำผลประเมินไปปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมดังกล่าว
4. รายงานผลการประเมินผลทุกโครงการ (ประเมินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ)

หมายเหตุ

1. สามารถนับโครงการ/กิจกรรมที่มีกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกันได้
2. กรณีโครงการ/กิจกรรมนั้นมีหลายสถาบันอุดมศึกษาร่วมดำเนินการ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งสามารถนับแยกโครงการ/กิจกรรมนั้นได้

ตัวบ่งชี้ที่ 11.2 ระดับความสำเร็จของการมีหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริมให้นำผลงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษามาเชื่อมต่อกับธุรกิจ โดยสนับสนุนให้มีการจัดตั้งหน่วยงานบ่มเพาะวิสาหกิจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

- 1) ผลักดันและส่งเสริม ผลงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา มาแปลงเป็นผลิตภัณฑ์สร้างมูลค่าสู่ภาคธุรกิจ
- 2) ให้คำปรึกษาและข้อมูลในการจัดตั้งสถานประกอบการและจัดฝึกอบรม ให้ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความรู้ ความเข้าใจในฐานะผู้ประกอบการ
- 3) ประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดตั้งสถานประกอบการ
- 4) ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรม ธุรกิจใหม่และผู้ประกอบการรายใหม่ในภาคธุรกิจ

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีความเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม
2. เกิดธุรกิจที่เป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ
3. มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากสถาบันไปสู่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม
4. เกิดองค์ความรู้ ทักษะ และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ
5. เป็นผู้นำระดับชาติในการกิจการบ่มเพาะวิสาหกิจ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

ข้อมูลที่ต้องการ

1. เอกสาร หลักฐานและข้อมูล que แสดงถึงควมเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม
2. เอกสาร หลักฐานและข้อมูล que แสดงถึงการเกิดธุรกิจที่เป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ
3. เอกสาร หลักฐานและข้อมูล que แสดงถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากสถาบันไปสู่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม
4. เอกสาร หลักฐานและข้อมูล que แสดงถึงการเกิดองค์ความรู้ ทฤษฎีและข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ
5. เอกสาร หลักฐานและข้อมูล que แสดงถึงการเป็นผู้ในระดับชาติในภารกิจการบ่มเพาะวิสาหกิจ

ตัวบ่งชี้ที่ 11.3 ระดับความสำเร็จของกิจกรรมนิสิตในการอนุรักษ์ พัฒนา ศิลปวัฒนธรรม

ชนิดของตัวบ่งชี้ : ผลลัพธ์

ผู้รับผิดชอบหลัก : กองกิจการนิสิต/ กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

ระดับการประเมิน : มหาวิทยาลัย/ คณะวิชา

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พัฒนา สร้างเสริมวัฒนธรรมรวมถึงศิลปวัฒนธรรม และชีวิตวัฒนธรรมให้แก่ นิสิต ทั้งนี้ในการสนับสนุนดังกล่าวอาจกระทำโดยผ่านกระบวนการสร้างบัณฑิต งานวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการ หรืออาจเป็นการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของกิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก และส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมไทยให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมยุคใหม่ โครงการศิลปวัฒนธรรม ต้องมีเป้าหมายอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ต้องมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสำนึกเรื่องความเป็นไทย โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และวัฒนธรรมประจำแต่ละชาติพันธุ์พัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น ควบคู่ การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นและชาติพันธุ์ ควรมองการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมให้กว้างกว่าความพยายามการเก็บรักษา หรือให้ความสำคัญเฉพาะวัฒนธรรมดั้งเดิมเท่านั้น แต่วิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ดีที่สุดคือ การพัฒนาวัฒนธรรมดั้งเดิมและสร้างสรรค์วัฒนธรรมใหม่ โดยยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติพันธุ์ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น จึงควรมีโครงการ/กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริม อนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของนิสิต แล้ววัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมจากการบรรลุวัตถุประสงค์ ของโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยโครงการ ตัวบ่งชี้ และเป้าหมายต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

ลักษณะกิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

- 1) โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย
- 2) โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณีไทยทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

- 3) โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและศรัทธาในมหาวิทยาลัยทางศาสนา
- 4) โครงการ/กิจกรรมที่ก่อให้เกิดระบบคุณค่าหรือค่านิยมที่นับถือความดีงามและ

คุณธรรม จริยธรรม

- 5) โครงการ/กิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย
- 6) การแสดงศิลปวัฒนธรรมสากลของชาติอื่นๆ

กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรมที่จัดขึ้นควรมีการเผยแพร่และบริการด้านศิลปวัฒนธรรม อาทิ มีสถานที่หรือเวทีแสดงผลงาน จัดทำวารสารศิลปวัฒนธรรม หอศิลป์ ห้องแสดงงานทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมสัญจร นิทรรศการสัญจรทางวัฒนธรรม เพื่อให้งานทางวัฒนธรรมท้องถิ่น มีพื้นที่ในการเผยแพร่มากขึ้น

โดยต้องรายงานข้อมูลดังนี้

1. นโยบาย แผน ระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม
2. โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม พร้อมรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งตัวบ่งชี้และเป้าหมายความสำเร็จ
3. รายงานผลการสรุปผล/ประเมินโครงการ/กิจกรรม
4. หลักฐานที่แสดงว่ากิจกรรมหรือโครงการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ที่สถาบัน ดำเนินการในแต่ละปีการศึกษา อาทิ รายงานประจำปี ผลการประเมินโครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม งานวิจัยเชิงประเมินโครงการ หรืองบประมาณสนับสนุนโครงการ เป็นต้น
5. รายงานสรุปผล/ประเมินผลโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ พัฒนาศิลปวัฒนธรรม
6. หลักฐานที่ อธิบายรายละเอียดและแสดงกระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลของการสรุปผลสำเร็จ เช่น ขั้นตอนและช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง แบบสำรวจ/แบบสอบถาม/แบบประเมินวิธีการวิเคราะห์ผล เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ (PDCA)
2. บรรลุเป้าหมายตามแผนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
3. มีผลกระทบที่เกิดประโยชน์สร้างคุณค่าต่อสังคมหรือทำให้ชุมชน
4. มีการนำผลประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนิสิต
5. ได้รับการยกย่องระดับชาติหรือนานาชาติ

เกณฑ์การประเมิน :

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการดำเนินการ 1 ข้อ	มีการดำเนินการ 2 ข้อ	มีการดำเนินการ 3 ข้อ	มีการดำเนินการ 4 ข้อ	มีการดำเนินการ 5 ข้อ

